

REFERAT |Nye KRS| Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand) d. 05-03-2019

Mødedato Tirsdag d. 05. marts 2019 kl. 12:00

Mødested Bystyresalen

Indholdsfortegnelse

Godkjenning av protokoll fra fellesnemndas møte 29.01.19.....	3
Aktuelle tiltak for økt valgdeltakelse ved kommunestyrevalg og fylkestingsvalg 2019.....	5
Innbyggertorg.....	12
Forslag til møteplan 2. halvår 2019.....	16
Forslag til møteplan 2. halvår 2019 bystyret og formannskap.....	19
Utvidelse av delegert myndighet til programleder.....	22
Delegering av myndighet til valgstyrets sekretær.....	26
Kommune- og fylkestingsvalget 2019 - tidligstemmegining, forhåndsstemmemottak og stemmested	29
Rammer for folkevalgtopplæring i nye Kristiansand 2019 og 2020.....	35
Elevombud i nye Kristiansand.....	42
Kommunal planstrategi for nye Kristiansand 2019-2023.....	45
Tilskudd, tilskuddsordninger, stipend og priser i nye Kristiansand kommune.....	55

Punkt 9/19: Godkjenning av protokoll fra fellesnemndas møte 29.01.19

Dato 19. februar 2019
Saksnr.: 201708963-92
Saksbehandler Anne Lise Holand Aabø

Saksgang
Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato
05.03.2019

Godkjenning av protokoll fra fellesnemndas møte 29.01.19

Forslag til vedtak

[Fellesnemnda godkjenner protokoll fra fellesnemndas møte 29.01.19.](#)

Camilla b. Dunsæd
Programleder

Anne Lise Holand Aabø
Formannskapssekretær

Vedlegg:
Protokoll fra fellesnemndas møte 29.01.19

Punkt 10/19: Aktuelle tiltak for økt valgdeltakelse ved kommunestyrevalg og fylkestingsvalg 2019

Bilag

Vedtak arbutv, 22012019, Sak 7/19, Aktuelle tiltak for økt valgdeltakelse ved kommunestyrevalg og fylkestingsvalg 2019

Dato 6. januar 2019
Saksnr.: 201801910-7
Saksbehandler Marianne O Tronstad

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

22.01.2019
29.01.2019

Anbefalte tiltak for økt valgdeltakelse ved kommunestyre- og fylkestingsvalg 2019

Sammendrag

Fellesnemnda vedtok i sitt møte 19.06.18 at det kun skal holdes valgting mandag 9.september 2019 og at åpningstiden på valgdagen skal være 09.00-21.00 for alle tre kommunene. I tillegg til å delegere myndighet til valgstyret ba fellesnemnda administrasjonen om følgende: «Som en del av at Nye Kristiansand holder demokrati og borgermedvirkning som en viktig verdi, har fellesnemnda som mål å øke valgdeltakelsen. Fellesnemnda ber om en sak der administrasjonen drøfter ulike tiltak for å øke valgdeltakelsen». Administrasjonen la frem forslag til mulige tiltak for fellesnemnda 30.10.18. Fellesnemnda sluttet seg til administrasjonens anbefalinger men ba administrasjonen vurdere tiltak for å øke valgdeltakelsen blant innvandrere. Den politiske debatten bar også preg av tydelige signaler om mer proaktiv bruk av sosiale medier og at det også vurderes bruk av SMS varsling.

Administrasjonen vil i denne saken redegjøre for samt foreslå ulike alternativer for å øke valgdeltakelsen, spesielt blant ungdom og velgere med innvandrerbakgrunn. Erfaringer viser at det ikke er tilgjengeligheten alene som medfører økt valgdeltakelse. Dette er et sammensatt bilde hvor selve politikken, og velgernes engasjement rundt den politiske dagsorden, er den viktigste faktoren. I samsvar med politiske signaler foreslås også økt bruk av sosiale medier og SMS varsling. De anbefalte tiltakene er oppsummert i en matrise.

Forslag til vedtak

1. Fellesnemnda slutter seg til administrasjonens anbefalinger i saken og at eventuelle merkostnader innarbeides i forbindelse med 1.tertial 2019.
2. Fellesnemnda ber om at sosiale medier benyttes målrettet slik som skissert i bakgrunn for saken, jf. punkt 1.
3. Fellesnemnda vedtar at SMS varsling benyttes slik som foreslått i saken, jf. punkt 2.
4. Fellesnemnda slutter seg til forslag skissert i punkt om generell informasjon, jf. punkt 3.
5. Fellesnemnda gir sin tilslutning til forslag til tiltak for å øke valgdeltakelse knyttet til velgere med innvandrerbakgrunn, jf. punkt 4
6. Fellesnemnda gir sin tilslutning til forslag til tiltak for å øke valgdeltakelse knyttet til unge velgere, jf. punkt 5

7. Fellesnemnda gir sin tilslutning til punkt 6 vedrørende ekstra åpningstider i forhåndsstemmemottak tilknyttet store arrangementer i forhåndsstemmeperioden.
8. Fellesnemnda gir sin tilslutning til punkt 7 og får en egen sak om både lokasjoner og åpningstider for forhåndsstemmemottak og mottak av valgtingsstemmer.

Camilla Dunsæd
Programleder

Kjell A. Kristiansen
Prosjekteier Organisasjon, personal og stab

Vedlegg:
Skriv inn vedlegg.

Bakgrunn for saken

Administrasjonen har følgende forslag til tiltak med formål om å øke valgdeltakelse:

1. Målrettet bruk av sosiale medier
2. SMS varsling til forhåndsdefinerte grupper basert på kommunens system
3. Generelt om informasjon fra de tre kommunene
 - a. Nettsider
 - b. Benytte nye Kristiansands innbyggermagasin for info om valget
 - c. Brev til alle husstander/ velgere med info om hva som er nytt ved dette valget i forbindelse med eventuell valgpakke
4. I samarbeid med flerkulturell rådgiver samt rådgiver for likestilling, inkludering og mangfold lage en strategi for hvordan en best når velgergrupper med lav valgdeltakelse.
5. Særlige tiltak knyttet til unge velgere

1. Målrettet bruk av sosiale medier

Alle tre kommunene har egen Facebookside hvor saker fra nettsiden fremmes. Dette mediet kan benyttes mer aktivt og tilpassede annonser kan kjøpes. Ingen av kommunene er aktive på Instagram eller Snapchat. Det er mulig å søke og etablere kontakt med aktive offentlige aktører som allerede har etablerte kontoer med mange følgere og «annonser» om valget via deres konto. Administrasjonen foreslår å kjøpe annonseplass på Facebook spesielt tilpasset aktuelle grupper. Det er også mulig å kjøpe annonseplass på Google Ads.

I tillegg foreslås det å se nærmere på mulig bruk av Instagram og snapchat og da særlig som et tiltak for å rekruttere unge velgere.

En mulighet som er ganske ny i denne sammenheng er å benytte influencere/ bloggere. Administrasjonen har undersøkt om noen av influencerne med høyt antall følgere kan være aktuelle. Det har imidlertid blitt tydelig at lokale influencere opererer mer på et nasjonalt nivå. Administrasjonen har ikke sjekket ut om dette ville være aktuelt for disse, og hva det eventuelt ville koste. Siden ingen av disse kun opererer lokalt vil dette gjenspeiles i kostnadsnivået. Administrasjonen anbefaler ikke bruk av influencere/ bloggere til dette formål.

Administrasjonen er usikker på hvordan de foreslåtte tiltakene knyttet til annonsering vil legge føringer for bruk av arbeidstid og faktiske kostnader. Administrasjonen vil eventuelt komme tilbake til dette forbindelse med 1.tertial.

2. SMS-varsling

Det finnes to typer sms-varslingssystemer hvor det ene er adressebasert og det andre er lokasjonsbasert. Innen valget 2019 bør systemene i Søgne, Songdalen og Kristiansand være reforhandlet og harmonisert. Uansett vil en kunne benytte dagens systemer.

Det er særdeles viktig at tekstene som sendes ut er godt gjennomarbeidet, jf. klart språk. Selv om systemet ikke skiller ut abonnenter uten stemmerett, anbefales det adressebaserte systemet. Gitt at alternativet med lokasjonsbasert skulle benyttes vil det være vanskelig å nå akkurat den gruppen en ønsker. Kretsen hvor pushvarslet sendes ut vil alltid være større enn de en ønsker å nå, det betyr at mange vil få meldingene og oppleve dem som spam. Likevel, det kan være mulig å koble seg på trådløse nett, for eksempel hos biblioteket, Sørlandssenteret mv. En vil da kun nå abonnenter som har logget seg på det aktuelle trådløse nettet. Dette kan en alternativt kombinere med den adressebaserte løsningen.

3. Generelt om informasjon fra de tre kommunene.

Alle de tre kommunene har benyttet kommunens egen nettside/ kommuneportal for å fremme budskapet knyttet til valg, lokaler, åpningstider med videre. Dette vil også for nye Kristiansand være hovedinformasjonskanalen. I tillegg til å benytte egen kommuneportal vil det også kjøpes annonser i lokalavisen(e) i tillegg til informasjon via de tre Servicetorgene.

Nye Kristiansand utarbeider et innbyggermagasin som full-distribueres til alle husstander i de tre kommunene. Dette er en unik mulighet for å få ut praktisk informasjon om valget. Kommunikasjonsansvarlig i nye Kristiansand vil være en viktig nøkkelressurs for å få ut god informasjon til alle velgerne. Det er også mulig å sende brev til alle husstander med praktisk informasjon om valget, på samme måte som ved å bruke innbyggermagasinet. Likevel vil et brev være adressert til hver enkelt velger og på den måten kanskje oppleves som mer personlig og anbefales i stedet for å sende eventuell valgpakke til velgerne.

4. Velgere med innvandrerbakgrunn

Kristiansand kommune har en flerkulturell rådgiver som ønsker å bidra og være et bindeledd mellom kommunen og de ulike miljøene. Han er i jevnlig dialog med innvandrer miljøene og har allerede vært i dialog med mange av disse med tanke på midlene det var mulig å søke innen utgangen av november.

Det vil i kommunikasjonsstrategien redegjøres for aktuelle tiltak/ strategi for å nå ut med informasjon om valget til denne velgergruppen. I Songdalen finnes allerede etablert et godt tiltak, språkkafe. Dersom det er mulig å benytte de allerede etablerte arenaene gir sannsynligvis dette best effekt fremfor å skulle etablere nye arenaer. Administrasjonen jobber videre sammen med aktuelle samarbeidspartnere i knyttet til dette.

5. Unge velgere:

Administrasjonen har vært i dialog med fylkeskommunen for å drøfte ulike tilnærminger metoder når det gjelder førstegangsvelgerne. Dialogen resulterte med følgende fire forslag til tiltak:

Kombinere skolevalg med ordinært forhåndsstemmemottak

Fylkeskommunen er positive til dette og administrasjonen tar direkte kontakt med skolene for videre samarbeid. Valgsekretariatet tar ansvar for den formelle forhåndsstemmegivningen for de som er stemmeberettigede, Skolen har fortsatt sitt ansvar for skolevalget. Det må være tydelig skille mellom disse to aktivitetene.

Elevgruppe med elever fra alle videregående skoler – ideer og kreative innspill/ engasjement

Administrasjonen vil ta kontakt med avdelingsledere for samfunnsfagene ved alle skolene. Dette opplegget sees i sammenheng med aktuelle fag slik at en kan kople dette til det faglige opplegget. Ansvarlig for skolevalget ved hver skole kobles på dette arbeidet. Det kan også være aktuelt å ta kontakt med medielinjen ved Tangen videregående skole for å se på mulighet for et samarbeid når det gjelder kreative infotiltak, eksempelvis kampanjer, videosnutter osv.

Infoskjermer – mulighet for kunngjøringer

Fylkeskommunen åpner for muligheten for å benytte skolenes infoskjermer for kunngjøring om valget. Valgsekretariatet sørger for å utforme innholdet på en lik måte at fylket ev. kan benytte dette utenfor nye Kristiansand også. Valgsekretariatet tar kontakt med hver skole for det videre arbeidet med dette tiltaket.

Midttimer – infotiltak

Fylkeskommunen orienterte om muligheten for administrasjonen å være tilstede i noen av skolenes midttimer for å blant annet orientere om stemmeretten, hvor og når en kan avgi stemme og hvordan det foregår å avgi stemme.

Ungdommenes fylkesting og fylkesutvalg

Fylkeskommunens koordinator og administrasjonen vil i samarbeid vurdere bruk av disse utvalgene og aktuell form.

6. Generelt

Administrasjonen vil ta initiativ overfor eventuelle store arrangementer i de tre kommunene i perioden hvor forhåndsstemmegivning foregår slik at det vil være mulig å kombinere

deltakelse på et offentlig arrangement med å avgi forhåndsstemme. I tillegg har de tre kommunene flere lokasjoner hvor det kan være mulig å koble seg på når det gjelder informasjon. Det kan være Samsen, hovedbiblioteket i sentrum av Kristiansand, kinoen med videre. Uansett hvilke tiltak som iverksettes må kommunene være konsekvente og budskapet må være likt og gjenkjennbart, uavhengig av hvilken flate som benyttes.

7. Stemmemottak – forhåndsstemmegivning og valgting

Alle de tre kommunene har sentralt plasserte stemmemottak i forhåndsstemmeperioden, og alle benytter kommunens Servicetorg. Kristiansand mottar også forhåndsstemmer i Vågsbygd og ved valget i 2017, i et eget lokale på Sørlandssenteret. I tillegg er det mulig å forhåndsstemme ved UiA en uke i forhåndsstemmeperioden. Utover dette har alle tre kommuner ambulerende stemmemottak på institusjoner (i Kristiansand også Kjevik, Kristiansand fengsel, Sørlandet Sykehus).

Det kan vurderes om kapasiteten på forhåndsstemmemottak i noen bydeler skal styrkes, alternativt flytte på eksisterende. Det vil bli fremmet en egen sak om lokasjoner og åpningstid for mottak av forhåndsstemmemottak, sammen med lokasjoner for mottak av valgtingsstemmer.

8. Oppsummering - tiltak for økt valgdeltakelse

Nr.	Forslag	Beskrivelse av tiltaket	Forslag
1	Bruk av sosiale medier	Det er flere muligheter, bruk av Facebook, Instagram, Snapchat og Influencere.	I første omgang foreslås kjøp av annonseplass på Facebook tilpasset spesielle grupper, samt se nærmere på bruk av Instagram og Snapchat særlig som tiltak for å rekruttere unge velgere.
2	SMS varsling	Adressebasert eller lokasjonsbasert. Om mulig, sende pushvarsler ved å benytte trådløse nettverk i lokasjoner hvor publikum oppholder.	For å få størst mulig sikkerhet for å nå den gruppen en ønsker å nå bør en bruke adressebaserte meldinger. Kan kombineres med trådløse nett, bibliotek, Sørlandssenteret.
3a	Kommunenes nettsider	Bruke etablerte nettsider som hovedinformasjonskilder og samordne informasjon.	Bruke nettsider til de tre kommunene og legge lenker dit fra nettsiden til nye Kristiansand.
3b	Nye Kristiansands innbyggermagasin	Benytte nye Kristiansands innbyggermagasin for å få ut praktisk informasjon til velgerne.	Innbyggermagasinet full-distribueres til alle husstander i ny kommune. Vårens utgave kan inkludere egne sider med praktisk info om årets valg.
3c	Brev til husstander	Eget brev til hver enkelt velger kan oppleves som mer personlig.	Det foreslås å sendes brev med praktisk info om årets valg til alle stemmeberettigede.
4	Velgergrupper med lav deltagelse	Bruk av flerkulturell rådgiver.	Bør bruke etablerte møteplasser. Administrasjonen arbeider videre med tiltaksplan.
5	Unge velgere	Kombinere skolevalg med ordinært forhåndsstemmemottak. Etablere elevgrupper som kan komme med forslag. Bruk av infoskjermer. Bruk av enkelte midttimer for infostand Se på muligheten for å benytte ungdommens fylkesting.	Alle forslagene søkes gjennomført.

		Søke samarbeid med medielinjen på Tangen videregående skole for utarbeidelse av infomateriell som skal nå denne målgruppen.	
6	Generelt i forhold til forhåndsstemmemottak	Ha åpent i nærmeste forhåndsstemmemottak i forbindelse med store arrangementer. Se på mulighet for å benytte flere lokasjoner med mye publikum som for eksempel Samsen og kino.	Forslagene søkes gjennomført.
7	Stemmemottak, både forhåndsstemme og valgting		Vurdere kapasiteten på de aktuelle stemme-mottakene. Det fremmes egen sak om lokasjoner og åpningstider.

Punkt 11/19: Innbyggertorg

Bilag

Vedtak arbutv, 22012019, Sak 8/19, Innbyggertorg

Vedlegg Innbyggertorg - Rapport fase 1 fra prosjektgruppa

Dato 9. januar 2019
Saksnr.: 201813783-2
Saksbehandler Iren Moløkken

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

22.01.2019
29.01.2019

Innbyggertorg

Sammendrag

Fellesnemnda har i «Prinsipper for etablering av nye Kristiansand» lagt føringer om at det i hvert av dagens kommunesentra skal være et eget servicekontor der innbyggerne kan møte representanter for kommunen og der de kan få utført enkelte tjenester. Videre er det en forventning om å utvikle servicekontorene til arena for medborgerskap og samskaping i et innbyggertorg, slik at det i enda større grad blir et sted der «mennesker møter mennesker, og der mennesker møter kommunen».

Delprosjekt A6.11 Servicetorg har avgitt sin rapport for fase 1 i prosjektet, og rapporten følger vedlagt. Her anbefales de overordnede prinsippene for innbyggertorg. Detaljeringen og utviklingen fortsette i videre arbeid.

Programleder har med dette fulgt fellesnemndas føringer og prinsipper. Aktiviteten som sikrer at intensjonen om innbyggertorg som arenaer for ytterligere innbyggerdialog vil bli definert i fase 2 i delprosjektet.

Programleder er åpen for å starte vurderingen av å utvide fra tre innbyggertorg til flere i for eksempel Rona og Vågsbygd tidligere enn etter evaluering i 2022 slik rapporten peker på.

Forslag til vedtak

1. Ved inngangen til ny kommune 1.1.2020 etableres det tre torg navngitt som innbyggertorg på Tangvall, Nodeland og i rådhuskvartalet.
2. Det skal være førende prinsipper at innbyggerne skal få mest mulig like tjenester i hele den nye kommunen, og at alle innbyggertorgene kan benyttes uavhengig av hvor du bor
3. Innbyggertorgene skal utvikles videre til arena for samskaping og dialog med innbyggere, organisasjoner og andre lokale aktører

Camilla Dunsæd
Programleder

Torbjørn Urfjell
Prosjekteier kultur, frivillighet og
innbyggerdialog

Vedlegg:
Delprosjekt A6.11 Servicetorg – Rapport fase 1

Bakgrunn for saken

I forbindelse med prinsipper for etableringen av nye Kristiansand har fellesnemnda 23. juni 2017 i sak 3/17 gitt følgende føringer om servicekontor:

I hvert av dagens kommunesentra skal det være et servicekontor der innbyggerne kan møte representanter for kommunen og der de kan få utført enkelte tjenester. Servicekontoret skal etablere gode systemer for dialog med innbyggere, næringslivet og frivillige organisasjoner.

Fellesnemnda støttet i 29. mai 2018 i sak 20/18 Grunnlagsdokument (kapittel 3.6) programleders anbefalinger:

Programleder legger til grunn for videre arbeid at dagens tre servicetorg organiseres i ett felles servicetorg med videreføring av dagens tre lokasjoner i Kvadraturen, Tangvall og Nodeland, og at servicetorget i Rådhuksvartalet Kristiansand blir hovedtorg.

I tillegg bør det gjøres en ny vurdering av hvordan flere av de publikumsrettede tjenestene kan bli en del av de tre servicetorgene. Det gjelder Servicesenteret for helse- og sosialsektoren i Kristiansand, publikumsmottakene til Kristiansand Parkeringsselskap, Kristiansand boligselskap og de tre NAV-kontorene. Det bør først og fremst være innbyggernes behov som styrer innhold og lokalisering av de ulike tjenestene.

Programleder ønsker framover å videreutvikle servicetorgenes rolle til å være arena for medborgerskap og samskaping i et innbyggertorg, slik at det i enda større grad blir et sted 29 der «mennesker møter mennesker, og der mennesker møter kommunen».

Videre har fellesnemnda 27. november 2018 i sak 49/18 Lokalisering av arbeidsplasser og tjenester støttet følgende føringer:

Prioriteringer for lokalisering av arbeidsplasser og tjenester på Tangvall og Nodeland: Satsing på innbyggertorg i rådhusene, tjenester med høy grad av publikumskontakt, noen av de stedsuavhengige tjenestene og administrative arbeidsplassene.

Prosess

Programleder opprettet et delprosjekt i kommunalområdet kultur, frivillighet og innbyggerdialog: A6.11 Servicetorg, med følgende mandat:

1. *Utarbeide forslag til hvordan publikumstjenester skal bemannes, organiseres og lokaliseres fra 01.01.2020.*
2. *Beskrive potensiale i økt digitalisering av publikumskontakt*
3. *Utarbeide mulighetsstudie for innbyggertorg i ny kommune*

Pkt 1 og 2 i mandatet er besvart i fase 1 i delprosjektet. Denne prosjektgruppen har bestått av representanter fra de tre kommuners servicetorg, en representant fra Nav samt representant fra helse og sosial servicesenter i Kristiansand, Kristiansand parkeringsselskap og Kristiansand boligselskap. I prosjektgruppen har også en tillitsvalgt fra hver kommune deltatt samt hovedverneombud for nye Kristiansand. Prosjekteier for kultur, frivillighet og innbyggerdialog var selv leder av prosjektgruppen. I denne første fasen har ikke innbyggere vært involvert, men tidligere brukerundersøkelser og statistikker er tatt i bruk. Arbeidet har vært basert på innbyggerne skal få mest mulig like tjenester i hele den nye kommunen, og at alle innbyggertorgene kan benyttes uavhengig av hvor du bor.

Parallelt med delprosjektet for servicetorg har det pågått prosesser vedr NAV og i ovennevnte sak 49/18 i fellesnemnda står følgende:

I tillegg blir det viktig å tilrettelegge for at kommunale tjenesters publikumsmottak skal være i og/eller samordnes med innbyggertorgene. Blant annet vil NAV-tjenester være tilgjengelig i servicepunkter på Tangvall og Nodeland, noe som betyr at NAV kommer til å legge utvalgte og nødvendige NAV-tjenester samlokalisert med innbyggertorvene.

Programledelsens beslutning

Rapporten fra delprosjektet er behandlet i prosjektrådet for kultur, frivillighet og innbyggerdiallog 29. november 2018, og ble behandlet i programledelsen 4. januar 2019.

- *Torgene gis navnet innbyggertorg*
- *Det etableres tre innbyggertorg under samlet ledelse med lokasjoner på Tangvall, på Nodeland og i Kvadraturen fra 1. januar 2020.*
- *Torgene skal gi alt publikum mottak og veiledning samt saksbehandling i den grad saken lar seg avgjøre i torget.*
- *Grensegangen mot fagspesifikk eller lovhjemlet veiledning og saksbehandling avklares i avtaler mellom torg og de ulike kommunalområdene i god tid før den nye kommunen etableres.*
- *Torgene skal utvide aktiviteten til å være arena for ulike arrangementer for og av innbyggerne i kommunen.*
- *Prosjektgruppe for fase 2 (mulighetsstudie for innbyggertorg) etableres når lederne er innplassert og senest 1. mars.*

Konsekvens og videre arbeid

Færre publikumsmottak:

Behovet for spesifikke publikumsmottak i Parkeringsselskapet, Boligselskapet og mottaket til helse og sosial i dagens Kristiansand opphører ved denne organiseringa. Behovet som gjenstår i Kvadraturen innen helse og mestrings tjenesteområde vil kunne dekkes i felles eller samlokalisert mottak med NAV. Slik reduseres antall dører innbyggerne henvises til å gå inn til én på Nodeland og Tangvall og til to i Kvadraturen.

For å sikre gode tjenester for innbyggere 1.1.2020 er det behov for avklaringer mellom kommunalområdene. Det gjelder bl.a. avklaringer av grensegangen i ansvarsområder, ressurser og bemanning, og hva slags prosess man skal ha i forbindelse med avklaringene.

Programleder har forventning om å utvikle servicetorgene til arena for medborgerskap og samskaping i et innbyggertorg, slik at det i enda større grad blir et sted der «mennesker møter mennesker, og der mennesker møter kommunen».

Prosjektgruppen for fase 2 i delprosjekt A6.11 Servicetorg blir avgjort etter innplassering av ledere på nivå 2 og 3 er avgjort. Programleder ønsker at innbyggere blir involvert i fase 2.

Programleder er åpen for å starte vurderingen av å utvide fra tre innbyggertorg til flere i for eksempel Rona og Vågsbygd tidligere enn etter evaluering i 2022 slik rapporten peker på.

Når det gjelder NAV vises til sak 49/18 Lokalisering av arbeidsplasser og tjenester som sier følgende om NAV:

Det jobbes det med både tjenesteinnhold, lokalisering og organisering, og forslagene skal være ferdige i februar 2019

Punkt 12/19: Forslag til møteplan 2. halvår 2019

Bilag

Vedtak arbutv, 26022019, Sak 10/19, Forslag til møteplan 2. halvår 2019

Dato 31. januar 2019
Saksnr.: 201708963-90
Saksbehandler Anne Lise Holand Aabø

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

26.02.2019
05.03.2019

Forslag til møteplan 2. halvår 2019

Forslag til møteplan 2. halvår 2019 for fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand) og Arbeidsutvalget – nye Kristiansand, forslaget er satt opp med møtefri i henhold til skoleruta for 2019.

Bystyrets konstituerende møte vil bli foreslått avholdt 09.10.19, etter dette er fellesnemndas funksjonstid avsluttet.

Forslag til vedtak

Møter i Arbeidsutvalget tirsdager kl. 14.00-16.00
20.08.19
17.09.19

Møter i fellesnemnda tirsdager kl. 12.30 – 16.00
27.08.19
24.09.19

Camilla B. Dunsæd
Programleder

Anne Lise Holand Aabø
Formannskapssekretær

Møteplan 2. halvår 2019 Arbeidsutvalg og fellesnemnda

August	Uke 34	Arbeidsutvalg	Tirsdag 20.	Kl. 14.00
	Uke 35	Fellesnemnda	Tirsdag 27.	Kl. 12.30
September	Uke 37	Kommunestyrevalg	Mandag 09.	
	Uke 38	Arbeidsutvalg	Tirsdag 17.	Kl. 14.00
	Uke 39	Fellesnemnda	Tirsdag 24.	Kl. 12.30
Oktober	Uke 40	Høstferie		

Punkt 13/19: Forslag til møteplan 2. halvår 2019 bystyret og formannskap

Bilag

Vedtak arbutv, 26022019, Sak 11/19, Forslag til møteplan 2. halvår 2019 bystyret og formannskap

Dato 14. februar 2019
Saksnr.: 201708963-91
Saksbehandler Anne Lise Holand Aabø

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

26.02.2019
05.03.2019

Forslag til møteplan 2. halvår 2019 bystyret og formannskap

Forslag til møteplan 2. halvår 2019 for bystyret og formannskap, forslaget er satt opp med møtefri i henhold til skoleruta for 2019.

Forslag til vedtak

[Fellesnemnda vedtar forslag til møteprogram 2. halvår 2019 for bystyret og formannskap, valgperioden 2019-2023.](#)

Camilla B. Dunsæd
Programleder

Anne Lise Holand Aabø
Formannskapssekretær

Forslag til møteplan 2019

2. halvår 2019 Bystyre og Formannskap

August

September

	Uke 37	Kommunestyrevalg	Mandag 09.	
Oktober	Uke 40	Høstferie		
	Uke 41	Bystyre – konstituerende møte	Onsdag 9.	Kl. 17.00
	Uke 42	Bystyret - <u>folkevalgtopplæring</u>	Onsdag 16.	Kl. 17.00-21.00
	Uke 43	Bystyre – valg av hovedutvalg	Onsdag 23.	Kl. 17.00
	Uke 44	Bystyre - presentasjon av HP	Onsdag 30.	Kl. 17.00
November	Uke 45	Gruppebehandling av HP		
		Formannskap	Onsdag 6.	Kl. 09.00
	Uke 46	Bystyret - <u>folkevalgtopplæring</u>	Onsdag 6.	Kl. 17.00-21.00
	Uke 47	Hovedutvalgsbehandling av HP		
		Formannskap	Onsdag 20.	Kl. 09.00
	Uke 42	Bystyret - <u>folkevalgtopplæring</u>	Onsdag 20.	Kl. 17.00-21.00
	Uke 48	Bystyre	Onsdag 27.	Kl. 17.00
Desember	Uke 49	Formannskap - budsjettmøte	Onsdag 4.	Kl. 09.00
	Uke 51	Bystyre – budsjettmøte	Onsdag 18.	Kl. 09.00

Punkt 14/19: Utvidelse av delegert myndighet til programleder

Bilag

Vedtak arbutv, 26022019, Sak 12/19, Utvidelse av delegert myndighet til programleder

Særutskrift Søgne kommunestyre: Utvidelse og presisering av fellesnemndas fullmakter

Vedtak BYSTYR 23012019 Sak 8-19 Utvidelse og presisering av fellesnemndas fullmakter

Vedtak Songdalen kommunestyre

Dato 7. februar 2019
Saksnr.: 201710701-3
Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

26.02.2019
05.03.2019

Utvidelse og presisering av delegert myndighet til programleder

Fellesnemndas oppgaver og fullmakter ble vedtatt av de tre by/kommunestyrene 20. juni 2017. Programleder for nye Kristiansand ble videredelegert fullmakter ved delegasjonsvedtak fattet av fellesnemnda 29. august 2017.

Når det gjelder kompetanse til å inngå avtaler på vegne av nye Kristiansand, ble det ikke sagt noe spesifikt om dette i mandatet til fellesnemnda. Dette til forskjell fra hva som er gjort i mandatet til blant annet fellesnemnda for nye Asker. Programleder mener at i den fasen kommunesammenslåingen nå er i, er det hensiktsmessig at fellesnemndas fullmakter utvides til også å gjelde inngåelse av avtaler som binder den nye kommunen. Eksempler på slike avtaler er inngåelse av avtaler på IKT-området, leie av administrasjonslokaler og tjenestekjøp.

Utvidelser og presiseringer av fellesnemndas mandat må forankres i og vedtas av de respektive by- og kommunestyrene. På denne bakgrunn har av dette har nå alle by/kommunestyrene behandlet forslag til utvidelse og presisering av fellesnemndas fullmakter. Alle har vedtatt forslagene, og vedtakene vedlegges saken.

Programleder foreslår at den kompetansen som nå er lagt fellesnemnda nå delegeres fra fellesnemnda til programleder, og programleder dermed kan videredelegere til ledere i ny organisasjon

Forslag til vedtak

[Programleders delegeres myndighet til å inngå avtaler på vegne av nye Kristiansand som binder den nye kommunen](#)

Camilla Dunsæd
Programleder

Anne Karen Aunevik
Rådgiver

Vedlegg:

Vedtakene fra kommunestyret Søgne, bystyret Kristiansand og kommunestyret Songdalen

Bakgrunn for saken

1. Vedtatte fullmakter til fellesnemnda og delegering til programleder

Fellesnemndas mandat, oppgaver og fullmakter ble vedtatt av de tre respektive by/kommunestyrene 20. juni 2017. Av mandatet fremgår følgende:

«Fellesnemndas oppgaver følger av inndelingsloven § 26 og plattformen for Nye Kristiansand. Fellesnemnda skal disponere engangsstøtten fra staten. Fellesnemnda skal ha et eget sekretariat med rett til å forberede saker til nemnda. Utover dette skal Fellesnemnda:

- *etterspørre og avklare alle prinsipielle forhold vedrørende sammenslåingsprosessen*
- *se til at regler og avtaler om ansattes og tillitsvalgtes medvirkning/medbestemmelse i forhold som gjelder sammenslåing av kommunene, blir ivaretatt*
- *ta stilling til revisjonsordning for den nye kommunen, etter innstilling fra kontrollutvalgene i de tre kommunene*
- *vedta hvilke interkommunale samarbeid som skal/bør fortsette og hvilke som skal/bør opphøre*
- *ha myndighet til å ansette personell i Nye Kristiansand, herunder prosjektleder og ny administrasjonssjef*
- *ha myndighet til å ansette og leie inn personell i prosjektperioden*
- *ha fullmakt til å organisere sekretariatet og opprette egne arbeidsutvalg*
- *behandle prosjektleders innstilling og organisering av, og ansettelser til, den øverste administrative ledelse. Prosjektleder skal ansettes innen utgangen av 2017.*
- *opprette en valg- og honorarkomite*
- *utforme et skyggebudsjett for Nye Kristiansand*

Programleder/rådmann for nye Kristiansand er videredelegert fullmakter ved delegasjonsvedtak fattet av fellesnemnda 29. august 2017. I delegasjonssaken, saksnr. 201710701, fremgår:

«Prosjektleder vil anbefale at Fellesnemnda i utgangspunktet gir prosjektleder så vide fullmakter til å planlegge den nye kommunen som mulig, men at disse avgrenses til ikke-prinsipielle/strategiske forhold tilsvarende delegasjonsreglementet for rådmennene i kommunene. Det kan oppstå tvil om en sak er å anse som prinsipiell eller strategisk og dette skal da avklares med Fellesnemndas leder.»

Av selve delegasjonsvedtaket fremgår følgende:

«Prosjektleder delegeres fullmakt til å treffe beslutninger i alle saker som er innenfor Fellesnemndas ansvarsområde, med følgende begrensninger

- a. Saker som er av prinsipiell og strategisk karakter skal legges frem for Fellesnemnda. Ved tvil om en sak er av prinsipiell karakter avklares dette med Fellesnemndas leder*
- b. Saker som Fellesnemnda har vedtatt at skal avgjøres av Fellesnemnda selv, av partssammensatt utvalg (PSU) eller av folkevalgte organ som Fellesnemnda har opprettet*
- c. Ansettelse av ny kommunes øverste ledelse, rådmann og rådmannens ledergruppe*

2. Behov for utvidelse og presisering av fellesnemndas mandat og fullmakter

Programleder legger til grunn at myndighet til å foreta innplassering og eventuelt ansettelser i nye Kristiansand allerede er lagt til fellesnemnda og videredelegert til programleder, og at denne kompetansen kan videredelegeres fra programleder på grunnlag av allerede foreliggende vedtak.

Når det gjelder kompetanse til å inngå avtaler på vegne av nye Kristiansand, har det ikke sagt noe spesifikt om dette i mandatet til fellesnemnda. Dette til forskjell fra hva som er gjort i mandatet til blant annet fellesnemnda for nye Asker.

Det vises også til forarbeidene til Inndelingslova – Ot.prp. nr. 41 (2000-20001) - hvor det går frem at:

«Samtidig med at kommunestyra/fylkestinga drøftar oppnemning og oppgåver for fellesnemnda, bør dei også ta standpunkt til eventuelt budsjett for nemnda og drøfte om nemnda skal kunne inngå avtalar på vegner av den nye kommunen.»

Programleder mener at i den fasen kommunesammenslåingen nå er i, er det hensiktsmessig at fellesnemndas fullmakter utvides til også å gjelde inngåelse av avtaler som binder den nye kommunen. Eksempler på slike avtaler er inngåelse av avtaler på IKT-området, leie av administrasjonslokaler og tjenestekjøp.

Utvidelser og presiseringer av fellesnemndas mandat må forankres i og vedtas av de respektive by- og kommunestyrene. På denne bakgrunn har av dette har nå alle by/kommunestyrene behandlet forslag til utvidelse og presisering av fellesnemndas fullmakter. Alle har vedtatt forslagene, og vedtakene vedlegges saken.

Programleder foreslår at den kompetansen som nå er lagt fellesnemnda nå delegeres fra fellesnemnda til programleder, og programleder dermed kan videredelegere til ledere i ny organisasjon.

Punkt 15/19: Delegering av myndighet til valgstyrets sekretær

Bilag

Vedtak arbutv, 26022019, Sak 13/19, Delegering av myndighet til valgstyrets sekretær

Dato 25. januar 2019
Saksnr.: 201806146-20
Saksbehandler Marianne O Tronstad

Saksgang
Arbeidsutvalg Nye Kristiansand

Møtedato
26.02.2019

Delegering av myndighet til valgstyrets sekretær - kommunestyre- og fylkestingsvalg 2019

Sammendrag

Fellesnemnda vedtok i sak 27/18 å kun holde valg mandag 9 september, åpningstid for alle valglokaler skal være 0900-2100 og valgstyret ble gitt myndighet til å treffe avgjørelser vedrørende valg så langt det er anledning til det i tråd med gjeldende lovgivning. I sak 28/18 ble valgstyret utpekt og består av 16 representanter.

I saken blir det begrunnet og foreslått at programleder blir oppnevnt som sekretær for valgstyret og hvilke fullmakter sekretæren har.

Forslag til vedtak

1. Programleder for nye Kristiansand oppnevnes som sekretær for valgstyret og gis myndighet i tråd med saksutredningen.
2. Valgstyrets sekretær får fullmakt til selv å oppnevne et sekretariat som kan bistå i de praktiske oppgavene.
3. Valgstyrets sekretær for fullmakt til å godkjenne bemanningen av valglokalene, samt godkjenne stemmestyrene som benyttes valgdagen. I stemmestyret inngår leder, nestleder og sekretær. Øvrige valgmedarbeidere vil ha rolle som valgfunksjonærer og ikke inngå i selve stemmestyret for hver enkelt valgkrets.

Camilla Dunsæd
Programleder

Kjell A. Kristiansen
Prosjekteier

Vedlegg:
Skriv inn vedlegg.

Bakgrunn for saken

Valgloven kapittel 4 har bestemmelser om valgorganene. Valgstyret er opprettet av fellesnemnda og er et fast utvalg i henhold til kommuneloven § 10. Delegasjon av myndighet etter valgloven følger kommunelovens prinsipper, og kommuneloven § 10 nr. 2, jf. § 23 nr. 4 gir hjemmel for delegering av valgstyrets myndighet.

Det anbefales at sekretæren gis myndighet til å treffe beslutninger som ikke er av prinsipiell art, jf. kommunelovens §10-4 og §23-4. Eksempler på slike saker kan være utforming og offentliggjøring av kunngjøringer samt prøving og godkjenning av kurante forhåndsstemmegivninger. Det anbefales at sekretæren får fullmakt til selv å oppnevne et sekretariat som kan bistå i de ulike oppgavene.

Videre anbefales det at valgstyrets sekretær av praktiske årsaker, og på linje med tidligere praksis i Kristiansand kommune, gis myndighet til å godkjenne bemanning av valglokalene, samt godkjenne stemmestyrene som benyttes valgdagen.

I stemmestyret inngår leder, nestleder og sekretær. Øvrige valgmedarbeidere vil ha rolle som valgfunksjonærer og ikke inngå i selve stemmestyret for hver enkelt valgkrets.

Punkt 16/19: Kommune- og fylkestingsvalget 2019 - tidligstemmegining, forhåndsstemmemottak og stemmesteder valgting

Bilag

Vedtak arbutv, 26022019, Sak 14/19, Kommune- og fylkestingsvalget 2019 - tidligstemmegining, forhåndsstemmemottak og stemmesteder valgting

Dato 27. januar 2019
Saksnr.: 201806146-21
Saksbehandler Marianne O Tronstad

Saksgang

Arbeidsutvalg nye Kristiansand
Fellesnemnda nye Kristiansand

Møtedato

26.02.2019
05.03.2019

Kommune- og fylkestingsvalget 2019 - tidligstemmegivning, forhåndsstemmemottak og stemmesteder valgting

Sammendrag

Saken omhandler rammer for mottak av tidligstemmer, hvor og når forhåndsstemmevalget skal foregå og stemmesteder for valgting. I stor grad foreslår administrasjonen å videreføre ordninger fra tidligere valg for alle tre kommuner, men med bakgrunn i erfaringer fra tidligere valg, samt tilpasninger til at valget gjennomføres som om kommunene allerede er slått sammen foreslås noen endringer. I tråd med valglovens § 8-3, (1 og 2) redegjøres og foreslås egnede lokaler for mottak av forhåndsstemmer og fullmakt til å avtale tidspunkt med institusjoner mm. (jf. pkt. 4 i forslag til vedtak).

Forslag til vedtak

1. I tråd med valglovens § 8-1 (4) etableres det mottak av tidligstemmer i alle tre Servicetorgene i perioden 1.juli-9.august og i tråd med rutiner foreslått i saken.
2. I tråd med valglovens § 8-1 (1) etableres det mottak av forhåndsstemmer i perioden mandag 12. august til fredag 6. september.
3. Mottak av forhåndsstemmer foregår på disse lokasjonene:
 - Servicetorget/biblioteket Søgne rådhus i bibliotekets åpningstider.
 - Servicetorget/biblioteket i Songdalen rådhus, mandag til fredag 0730-1500 og mandag og onsdag 1200-1900
 - Rådhuskvartalet, mandag til fredag 0800-1700
 - Vågsbygd bydelsbibliotek i bibliotekets åpningstid, alternativt egnet lokale i selve kjøpesenteret.
 - Sørlandssenteret
4. Valgsekretariatet får fullmakt til å avtale tidspunkt med UiA, institusjoner, sykehjem, sykehus, forsvaret og fengsel.
5. Valgsekretariatet organiserer og gjennomfører ambulerende stemmemottak etter samme ordning som ved tidligere valg.
6. Frist for å søke om hjemmestemmegivning settes til onsdag 4. september kl. 15.00.
7. Valgtingsstemmer mottas på de stemmesteder som er foreslått i saken.

Camilla Dunsæd
Programleder

Kjell A. Kristiansen
Prosjekteier Organisasjon og personal

Bakgrunn for saken

Tidligstemmegivning

Historikk 2017:

For å benytte anledningen til å avgi tidligstemme har velgerne ved tidligere valg i Songdalen tatt kontakt med kommunen for å avtale tid. I Søgne og Kristiansand har velgerne kunne komme uanmeldt i Bibliotekets/ Servicetorvets åpningstid for å avgi tidligstemme.

Ordinære stemmesedler er ikke på plass til tidligstemmeperioden, det betyr at det er generelle stemmesedler som er benyttet. Dette medfører at velgere som avgir tidligstemme kun får anledning til å velge hvilket parti de stemmer på. I Søgne og Songdalen har de generelle stemmesedlene vært byttet ut med ordinære stemmesedler så snart disse har vært levert. Leveringstidspunkt varierer mellom valgene. I Kristiansand er generelle stemmesedler benyttet for hele tidligstemmeperioden.

Anbefaling 2019:

Modellen Songdalen har benyttet tilfredsstillende kravene i loven og valghåndboken, dvs. at velgerne må kontakte kommunen for å avtale tid for å avgi tidligstemme. **Administrasjonen anbefaler at denne rutinen gjelder for valget i 2019.**

Regler for tidligstemmegivning reguleres av valglovens § 8-1(4) og regjeringens valghåndbok, § 10.1. I valghåndboken står det at «Velgeren kan henvende seg til kommunen og be om å få stemme. Dette kan skje skriftlig eller muntlig.»

Dette begrunnes med blant annet følgende:

- Ved oppstart er ikke valgkort sendt ut
- Ordinære stemmesedler er ikke ferdige, dette tar bort muligheten for velgerne å gjøre endringer på stemmesedlene.
- Annen rutine for stemmegivning (stemmeseddel ikke rett i urne men i konvolutt før urne)
- Manntallet er ikke nødvendigvis helt klart
- Mye etterarbeid med hver enkelt stemme
- Større mulighet for feil (ferievikarer)
- Bedre planlegging
- Det anbefales at mottak av tidligstemmer foregår i de tre Servicetorgene i hhv Søgne, Songdalen og Kristiansand. Dette vil bli annonsert tydelig til velgerne, både i forhold til gjeldende rutine og hvor stemmemottaket er etablert.

Ordinær forhåndsstemmegivning:

Mottak av forhåndsstemmer foregår i perioden mandag 12. august til fredag 6. september.

Historikk 2017:

De tre kommunene hadde ved valget i 2017 følgende faste forhåndsstemmemottak:

Søgne

- Servicetorget/biblioteket Søgne rådhus i bibliotekets åpningstider.

Songdalen

- Servicetorget/biblioteket i Songdalen rådhus
 - Mandag til fredag 0730-1500 og
 - Mandag og onsdag 1200-1900

Kristiansand

- Rådhuskvartalet
 - Mandag til fredag 0800-1700
- Vågsbygd bydelsbibliotek
 - De to siste ukene av forhåndsstemmeperioden i bibliotekets åpningstid
- Sørlandssenteret
 - De to siste ukene av forhåndsstemmeperioden fra 1600-2000 (1200-1800)

I Søgne og Songdalen viser erfaring at det fungerer godt med ett forhåndsstemmemottak i hver kommune.

I 2017 ble det ved forhåndsstemmemottaket på Vågsbygd bydelsbibliotek valg gjort et forsøk på å ha stemmemottak kun de to siste ukene av forhåndsstemmeperioden, med bakgrunn i tidligere erfaring som viser at svært få velgere avgir stemme de to første ukene. Det skaper imidlertid en god del støy å ha forskjellige åpningsperioder fordi velgerne ikke får med seg datoene. Det anbefales derfor å ha forhåndsstemmemottak i Vågsbygd i hele perioden.

Ved valget i 2017 hadde Kristiansand for første gang forhåndsstemmemottak på Sørlandssenteret, også her kun de to siste ukene av perioden. Det anbefales og videreføre stemmemottak på Sørlandssenteret, men av samme årsaker som i Vågsbygd, bør det være åpent hele forhåndsstemmeperioden. Åpningstidene kan vurderes på nytt.

Mottak av forhåndsstemmer 2019:

Ved forhåndsstemmemottaket i 2019 anbefales det å opprettholde samtlige lokasjoner som ble benyttet i 2017, dog for Vågsbygd anbefales det å se om Amfi senter har et alternativt lokale.

Når det gjelder åpningstider vil det i Søgne og Songdalen følge Servicetorgene/ bibliotekenes åpningstider. For Servicetorget i Kristiansand anbefales det å holde åpent til kl. 17.00 hele perioden.

For Sørlandssenteret og Vågsbygd senter vil åpningstidene tilpasses til når det er flest besøkende.

Stemmegivning på ulike institusjoner

Når det gjelder forhåndsstemmemottak ved ulike institusjoner anbefales dette gjennomført etter samme opplegg som tidligere år, det vil si at valgsekretariatet gis fullmakt til å avtale tidspunkt og lokasjon direkte med hver enkelt institusjon (inkludert UiA og fengselet). På samme måte anbefales det at valgsekretariatet organiserer og gjennomfører ambulerende stemmemottak etter samme ordning som ved tidligere valg. Valglovens § 8-3 (2) regulerer stemmegivninger på institusjoner.

Mulighet for å søke om å få avgi stemmer hjemme.

I tråd med valglovens § 8-3 (6) settes frist for å søke om hjemmestemming til onsdag 4. september kl. 15.00. Søknad kan fremmes muntlig og skriftlig.

I tillegg til dette vil administrasjonen følge opp vedtak fattet i sak om tiltak for å øke valgdeltakelsen, jf. sak 201801910-7.

Stemmesteder for valgting

Oversikten nedenfor viser gjeldende kretsinndeling og tilhørende valglokaler:

Nummer	Navn på stemmekrets	Valglokale
001	Flekkerøy	Flekkerøyhallen
002	Ytre Vågsbygd	Møvighallen
003	Indre Vågsbygd	Vågsbygd samfunnshus
004	Hellemyr	Hellemyrhallen
005	Tinnheia/ Grim	Idda Arena
006	Kvadraturen	Rådhuskvartalet
007	Lund Syd	Valhalla omsorgssenter (nytt 2019)
008	Lund Nord	Lovisenlund skole
009	Fagerholt	Fagerholt skole
010	Torridal	Torridal idrettspark
011	Justvik	Justvik skole (nytt 2019)
012	Tveit	Ve skole
013	Hånes	Hånes skole

014	Søm	Sukkevanhallen
015	Ytre Randesund	Dvergsnes skole
016	Søgne	Nygårdshallen
017	Nodeland	Rådhuset
018	Tunballen	Tunballen grendehus
019	Finsland	Herradshuset på Brandsvoll
020	Rosseland	Rosseland skole

Valgdeltakelsen i de tre kommunene, ved forrige lokalvalg, lå på pluss minus 60%. Høyest valgdeltakelse i 2015 var i Søgne med 60,5%, i Kristiansand 58,5% og i Songdalen 56,1%. På landsbasis var valgdeltakelsen 60,2 ved forrige lokalvalg.

Antall personer med stemmerett var ved valget i 2015 for Kristiansand ca. 67.500, Søgne ca. 8400 og Songdalen ca. 4.800. Tatt i betraktning at ca 60% av de stemmeberettigede benytter stemmeretten og at en stadig høyere andel av de stemmeberettigede velger å forhåndsstemme vil antallet velgere som vil benytte det enkelte valglokale være betydelig mindre enn antallet stemmeberettigede.

Ved vurderingen av antall stemmekretser, må flere forhold avveies. Noen følger av lov og forskrift mens andre er basert på skjønnsmessige vurderinger hva angår f.eks valgsikkerhet, bemanningsbehov, velgeratferd og kostnader. Endringer må samtidig veies opp mot eventuelle ulemper. I det følgende gjennomgås disse momentene.

Ved hvert valg blir samtlige valglokaler gjennomgått og vurdert i forhold til gjeldende krav for universell utforming, funksjonalitet og tilbakemeldinger fra velgere ved forrige valg.

I forbindelse med valget i 2017 hvor alle tre kommunene tok i bruk elektronisk avkryssing i manntall ble samtlige lokaler vurdert i forhold til IKT-infrastruktur. I Kristiansand ble en rekke lokaler byttet ut slik at investeringen i denne forbindelse ble foretatt på bygg kommunen selv har et eierforhold til.

Alle valglokaler er vurdert både i forhold til blant annet universell utforming, parkering i umiddelbar nærhet, kollektivtransporttilbud og logistikk i valglokalet. I så mange kretser som mulig er det tatt i bruk idrettshaller som valglokaler. Denne type valglokaler har kjøreporter, noe som forenkler prosessen med opp- og nedrigg.

Tilbakemeldingen etter valget i 2017 viste at ved valglokalet for valgkrets 015, Ytre Randesund, oppstod noen utfordringer med parkering, spesielt på ettermiddagen. I forbindelse med valget i 2019 vil det konkretiseres tiltak for å gjøre parkeringsforholdene enklere ved dette valglokalet.

Universell utforming

Stemmegivningen skal tilfredsstillende krav til egnethet og tilgjengelighet. Kravet til egnethet er presisert i valgloven § 8-3 (1) og innebærer blant annet at rammene rundt stemmegivningen skal være slik at velgerne føler seg bekvemme i situasjonen, og trygge på at grunnleggende sikkerhetsrutiner er ivaretatt. Vilåret om tilgjengelighet er gjengitt i valgforskriften §§ 26 og 30 og omfatter både tilgjengelighet til valglokalet og inne i selve valglokalet. Alle velgere skal kunne ta seg inn i valglokalet og avgi stemme uten å måtte be om hjelp, hvilket blant annet stiller krav til parkering, skilting, fremkommelighet, logistikk og lysforhold.

Elektronisk manntallsavkryssing

Valget i 2019 skal gjennomføres med bruk av elektronisk manntallsavkryssing. For velgerne innebærer elektronisk avkryssing at de på ordinær måte kan stemme i alle kommunens valglokaler, uavhengig av hvilken krets de er bosatt i. Papirmanntall benyttes ikke, og avkryssing skjer elektronisk. Utviklingen i valggjennomføring medfører at kretsbegrepet får redusert betydning. Med elektronisk manntallsavkryssing registreres stemmen i avgitt valglokale og ikke i manntallsført krets. Sammenholdt med at heller ikke forhåndsstemmer fordeles på krets vil kretsvis resultater ha redusert politisk informasjonsverdi.

For å redusere risikoen forbundet med elektronisk manntallsavkryssing må kommunen ha et

gjennomtenkt forhold til hva som er egnede valglokaler. Antall valglokaler og geografisk spredning av disse vil blant annet virke inn på definert responstid ved nedetid. Dersom valggjennomføringen er basert på valglokaler uten tilstrekkelig sikker internettforbindelse, øker risikoen for bruk av manuelle beredskapsrutiner. Dette vil igjen ha konsekvens for hvor raskt et foreløpig valgresultat kan foreligge. I forbindelse med valget i 2017 tok alle tre kommunene i bruk elektronisk manntallsavkryssing og samtlige valglokaler ble gjennomgått med tanke på internettforbindelse. I Kristiansand ble det gjennomført et omfattende arbeid med å legge inn linjer til en rekke lokaler, dette var også årsaken til at det ble foretatt endring i en rekke valglokaler samme år. Også i Søgne og Songdalen ble lokalene sikret god internettdekning, blant annet ved installasjon av trådløse router.

Bemanningsbehov

Med 20 stemmekretser vil anslagsvis 350- 400 personer arbeide som valgfunksjonærer på valgdagen. Valgsekretariatet ønsker at flertallet av disse rekrutteres internt i de tre kommunene. Erfaringsmessig ser vi at det også må rekrutteres medarbeidere eksternt. For å redusere risikoen for feil må samtlige valgfunksjonærer gjennomgå obligatorisk opplæring. Noen av disse kursene holdes innenfor ordinær kontorarbeidstid, men det settes også opp kurser på ettermiddag/ kveldstid. I 2019 er «nye Kristiansand» i en intensiv fase hva angår organisasjonsendringer, hvilket tilsier at ressurstilfanget når det gjelder kommunalt personell (valgfunksjonærer) sannsynligvis vil være noe begrenset i forhold til tidligere. Sett opp mot ønsket om et godt og tilgjengelig forhåndsstemmetilbud, kan det bli en utfordring å bemanne 20 valgtingslokaler i tillegg til alle forhåndsstemmemottak med tilstrekkelig kvalifisert personell. Det vil bli vurdert tiltak som forebygger mangel på bemanning.

Punkt 17/19: Rammer for folkevalgtopplæring i nye Kristiansand 2019 og 2020

Bilag

Vedtak arbutv, 26022019, Sak 15/19, Rammer for folkevalgtopplæring i nye Kristiansand 2019 og 2020

Dato 13. februar 2019
Saksnr.: 201902443-2
Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

26.02.2019
05.03.2019

Rammer for folkevalgtopplæring i nye Kristiansand 2019 og 2020

Sammendrag

Nytt bystyre skal konstitueres 9.oktober, og får mye å ta stilling til fra første dag. Både politiske reglementer og en rekke andre vedtak må gjøres allerede høsten 2019. For både nye og erfarne folkevalgte blir det mye nytt, og det blir behov for kunnskap om lokale forhold, politisk handlingsrom og kommunens utfordringer. Kommunene har med seg ulike tradisjoner for hvordan rollen som folkevalgt forvaltes, og nå skal både nye og erfarne folkevalgte sammen bygge den politiske kulturen som skal kjennetegne nye Kristiansand. I tillegg har Stortinget vedtatt ny kommunelov, noe som gir noen nye rammebetingelser for folkevalgtes roller. Rollen som folkevalgt er i endring, og det kan være behov for å utforske nye former for kontakt med innbyggere og samarbeidspartnere.

På bakgrunn av at det er mange former for opplæringsbehov, foreslår programleder flere ulike tiltak for å tilrettelegge for at de nye folkevalgte får en best mulig start, og at folkevalgtopplæringen spres over et lengre tidsrom. Opplæring kan starte allerede våren 2019 med frivillige tilbud til partigruppene. Deretter kan det arrangeres obligatorisk innføring for hele det nye bystyret høsten 2019. I løpet av 2020 kan det gjennomføres systematisk opplæring om ansvar og tjenester internt i hvert hovedutvalg, supplert med kurstilbud som folkevalgte frivillig kan delta på.

Forslag til vedtak

1. Fellesnemnda støtter programleders forslag om å organisere folkevalgtopplæringen over tid og i form av flere typer tiltak.
2. Nytt bystyre avholder tre obligatoriske samlinger i løpet av oktober og november 2019. Tidspunktene innarbeides i møteplanen. Programmet planlegges i samarbeid med arbeidsutvalget.
3. De ulike hovedutvalgene planlegger for opplæring i eget ansvarsområde gjennom hele 2020.
4. Programleder tilbyr opplæringspakker for partigruppene våren 2019.
5. Rådmannen tilbyr kursrekke med frivillige kurstilbud våren 2020 ut fra folkevalgtes behov.

Camilla Dunsæd
Programleder

Kjell A Kristiansen
Prosjekteier personal, organisasjon og stab

1. Bakgrunn for saken

Programleder har behov for å avklare rammer og fellesnemndas forventninger til hva som skal planlegges og gjennomføres av opplæring for de som blir folkevalgte i ny kommune. Det mange ulike opplæringsbehov som skal dekkes.

Fellesnemnda vedtok i overordnet styringsdokument (møte 30.januar 2018) at den nye kommunen skal organiseres og ledes slik at innbyggerne og samfunnsaktører blir motivert for å bidra i samfunnsutvikling og politisk arbeid. Nye Kristiansand kommune skal:

- Oppfordre til medborgerskap og fremme økt frivillig innsats
- Invitere til deltakelse og samskaping i områder og saker som krever særlig oppmerksomhet
- Sikre åpenhet og involvering i beslutningsprosesser
- Fremme helhetlig samfunnsutvikling og samarbeid på sentrale utviklingsområder

Dette er ambisiøse mål, og folkevalgtopplæringen kan bli et viktig virkemiddel for å lykkes.

Nytt bystyre skal konstitueres 9.oktober, og får mye å ta stilling til fra første dag. Både politiske reglementer og en rekke andre vedtak må gjøres allerede høsten 2019. Derfor foreslås det flere ulike tiltak for å tilrettelegge for at de nye folkevalgte får en best mulig start.

Programleder foreslår ulike tilnærminger for ulike målgrupper, og at folkevalgtopplæringen spres over et lengre tidsrom:

- Oppstart våren 2019 med frivillige tilbud til partigruppene
- Obligatorisk innføring for hele det nye bystyret høsten 2019.
- Innføring i ansvar og tjenester internt i hvert hovedutvalg i hele 2020
- Kursrekke med frivillig deltakelse våren 2020. Kursrekken utformes i tråd med folkevalgtes behov og i samspill med politiske ledelse.

Programleder har innhentet erfaringer og planer fra andre sammenlignbare kommuner som er i sammenslåingsprosess. Det er innledet kontakt med KS om muligheter for samarbeid for å utvikle nye moduler i folkevalgtopplæringen.

2. Flere behov for opplæring

2.1. Både nye og erfarne folkevalgte – mye er likevel nytt for alle

Flere av bystyremedlemmene vil være helt nye i rollen som folkevalgte. Men også de som er erfarne vil oppleve at de får endret ansvar. Den nye kommunen vil bli større geografisk, få flere innbyggere, være en mer sammensatt kommune og kommunesektoren er i stadig endring. For alle vil det derfor være noe som er nytt.

Programleder vil tilrettelegge for at de folkevalgte skal være godt kjent med den nye kommunen, og ha god tilgang på kunnskap om både lokalsamfunn, tjenester og samarbeidspartnere. Det kan være behov for at de på forhånd kan gjøre seg kjent med den kommunen de skal representere, både fakta om befolkning, næringsliv og tjenester, administrativ organisering og politisk struktur. Det er ikke mulig å gi opplæring i alt fra starten, det bør derfor tilrettelegges for at det kan gjøres over tid.

For de nye folkevalgte vil det i tillegg være mye nytt når det gjelder utøvelse av rollen, som for eksempel å ta ordet i et politisk møte, å stemme i saker som er til behandling og å komme med forslag til endringer i vedtak. Dette vil erfarne politikere kunne fra før, noe som kan benyttes i opplæring av de nye.

Programleder anbefaler derfor en opplæring som kan tilpasses både de som er helt nye, og de som erfarne, og at det som gjelder kunnskapsgrunnlag tas over tid.

2.2. Ulike tradisjoner og politisk kultur

Det er utfordringer og muligheter når den nye kommune skal bestå av en storby og to mindre kommuner med andre tradisjoner for kontakt mellom folkevalgte og innbyggere. Ulike politiske kulturer skal erstattes av ny, felles kultur og nye tradisjoner for hvordan folkevalgtrollen kan utøves.

Dagens kommuner har organisert folkevalgtopplæring ulikt:

- I Søgne har det vært gjennomført en todagerssamling for alle folkevalgte i starten av hver nye periode. KS har vært ansvarlig for det faglige opplegget. I tillegg har det vært gjennomført opplæring i forhold til Søgne kommunes organisering. Denne opplæringen har vært i egen regi.
- Songdalen kommune har brukt Folkevalgtprogrammet gjennom KS. De har planlagt programmet sammen med prosessleder fra KS, og blitt enige om lokale tilpasninger. De har vektlagt å bli kjent med kommunen, diskutere politikernes forskjellige roller som ombud, politisk leder og arbeidsgiver. De har samtidig sett på praktiske forhold ved det politiske arbeidet, som det å reise en sak.
- I Kristiansand har det vært en egen komite med politiske representanter som sammen med administrasjonen har utarbeidet program for bystyrerepresentantene. Opplæringen har gått over 3 ettermiddager, og har vært frivillig. Tema har vært: Kommunens organisasjon, planer som styringsverktøy og hva det vil si å være folkevalgt i Kristiansand. I tillegg har det vært opplæring i hvert av hovedutvalgene med vekt på innføring i sektorens ansvarsområder. Praksis har vært litt ulik. Men det vanlige har vært at direktørene har planlagt program sammen med hovedutvalgsleder, og at det har vært gjennomført i form av temamøter, befaringer/besøk til tjenestesteder som inngår som del av hovedutvalgets møter i løpet av det første året.

Programleder anbefaler at det bygges videre på erfaringer fra dagens kommuner. Søgne og Songdalen har gode erfaringer med å bruke folkevalgtprogrammet fra KS, og Kristiansand har over flere perioder både planlagt og gjennomført opplæring i egen regi.

Nå skal både nye og erfarne folkevalgte sammen bygge den politiske kulturen som skal kjennetegne nye Kristiansand. Programleder anbefaler at noe av den opplæring som særlig omhandler å bygge politisk kultur gjøres obligatorisk for alle. Det kan være grunnlaget for felles kulturbygging, og bidra til å fremme interesse og motivasjon for politisk arbeid.

2.3. Uklarheter i overgangen fra dagens kommuner til ny kommune

Selve kommunesammenslåingen skaper en ny situasjon for alle. Overgangsfasen og den første tiden vil by på mange utfordringer som det i liten grad finnes veiledere og klare, juridiske rammer for, og som de folkevalgte må finne løsninger på lokalt.

Programleder tror det vil være hensiktsmessig å forberede folkevalgte på noen aktuelle situasjoner for å komme i forkant av mulige formelle uklarheter i beslutningsansvaret i overgangen fra ny til gammel kommune. Dette bør gjelde alle de som blir valgt inn i det nye bystyret.

2.4. Ny kommunelov og politiske reglementer

Stortinget har vedtatt ny kommunelov, som trer i kraft allerede fra 1.juli 2019. Det gir noen nye rammebetingelser for folkevalgtes roller. Flere av forskriftene er fortsatt på høring, men vil bli vedtatt fortløpende i løpet av 2019. Programleder mener det er viktig at alle folkevalgte

kjenner til lovverket som er rammer for det politiske arbeidet, og særlig forholdet mellom folkevalgte og administrasjon.

I løpet av våren skal fellesnemnda behandle politiske reglementer for alle de politiske utvalgene, samt arbeidsbetingelser for folkevalgte, både godtgjøringsordninger og møtetidspunkt. Reglementene skal vedtas av det nye bystyret i det konstituerende møtet. Det kan være nyttig for de nye folkevalgte å kjenne til dette før de skal til med konstitueringer og fordeling av verv etter valget høsten 2019.

2.5. Nye roller ut utfordringer for folkevalgte

Rollen som folkevalgt er i endring. Både innbyggere og samarbeidspartnere har forventninger til hvordan dialogen med de folkevalgte skal være, og man ser tegn til både økende mistillit og til ønske om å bli involvert i å løse oppgaver sammen og på nye måter. Bruk av sosiale medier åpner nye muligheter for dialog, og er samtidig utfordrende arena å håndtere som folkevalgt.

Fellesnemnda har vedtatt at den nye kommune skal prøve ut innovative medvirkningsmetoder og tilrettelegge for at folkevalgte blir mer aktive i å utvikle politikk sammen med innbyggere, frivillige organisasjoner og næringsliv. Det gjelder særlig hvordan man skal finne løsninger for komplekse samfunnsutfordringer, såkalte samfunnsfloker, også kalt «wicked problems». I tillegg skal ulike nærdemokratiske ordninger prøves ut. Dette vil medføre at de folkevalgtes rolle utøves på andre arenaer enn gjennom politiske møter.

For noen vil det nok være krevende å håndtere nye roller, for andre kan det være motiverende å kunne utforske nye former for dialog, medvirkning og samskaping.

Programleder anbefaler at hele det nye bystyret forberedes på at de skal være med i utprøving av nye arbeidsformer. I tillegg kan det utvikles kurstilbud for de som er spesielt interessert i å lære seg metoder og sette seg inn i de muligheter som finnes.

3. Forslag til rammer for folkevalgtopplæring nye Kristiansand

3.1. Politisk kultur og felles plattform i bystyret

Programleder anbefaler at det tilrettelegges for obligatoriske samlinger for hele det nye bystyret i oktober og november 2019. Det kan gjøres i form av 3 kveldssamlinger på 4 timer hver. Det avsettes tid til samlingene i møteplanen for høsten 2019, og deltakelse godtgjøres på samme måte som ordinære bystyremøter.

Hensikten med disse samlingene vil være å lage grunnlaget for utvikling av politisk kultur i ny kommune. Eksempler på tema;

- Informasjon om kommunens organisering og tjenestetilbud
- Overordnede føringer og felles rammebetingelser, som for eksempel kommuneplan, handlingsregler, demografi etc
- Forholdet mellom folkevalgte og administrasjon
- Hva skal kjennetegne politisk kultur i nye Kristiansand? Verdier og mål (kan f.eks arrangeres som en workshop)
- Ulike roller de folkevalgte skal fylle, for eksempel ombud, arbeidsgiver, regional aktør, myndighetsutøver, etc
- Nye roller som folkevalgt, innbyggerinvolvering og samskaping
- Kommunikasjon i dagens medievirkelighet
- Ny som folkevalgt: Ta ordet, avstemmingsregler, hvordan fremme synspunkt etc
- Utfordringer og handlingsrom i oppstart som sammenslått kommune

Programleder kan utarbeide forslag til program for dagene, og bruke arbeidsutvalget som referansegruppe. KS, fylkesmannen og andre kommuner vil bli konsultert, og eventuelt forespurt som prosessledere og innledere. Endelig forslag til program kan legges fram for fellesnemnda i juni 2019.

3.2. Innføring i ansvarsområder i formannskap og hovedutvalgene i 2020

Når det gjelder innføring i ansvarsområder, lovverk og kunnskap om kommunale tjenester, foreslår programleder at dette gjøres internt i formannskapet og de ulike hovedutvalgene. Hovedutvalgsleder og de respektive direktører tar ansvar for at det utarbeides en plan som gjelder for hele 2020. Opplæringen bør inneholde både befaringer og temamøter, og bør inngå som en del av utvalgenes ordinære møter.

Det vil også bli tilbudt opplæring for hovedutvalgslederne.

3.3. Tilbud om kursing til partigruppene våren 2019

Innen 1. april skal alle partier som skal være med i høstens valg ha levert inn sine lister med hvem som stiller til valg. Partiene skal for først gang stille med representanter fra alle dagens tre kommuner. Dette er en ny situasjon for alle.

Det nye bystyret vil få det travelt med både konstituering og å vedta rammebetingelser for den nye kommunen, samt behandle den første handlings – og økonomiplanen.

I noen av de andre kommunesammenslåingene har administrasjonen tilbudt opplæring for de nye partigruppene, for at de skal forberede seg på det som kommer. Blant annet har de gjort dette i Drammen, med gode tilbakemeldinger. Programleder synes dette høres ut som en god ide.

Programleder foreslår derfor at programsekretariatet utarbeider en enkel kurspakke som inneholder tilbud om kort innføring i for eksempel.

- Godtgjøringsregler
- Politiske reglementer
- Politisk struktur
- Fakta og nøkkeltall om kommunen
- Fakta om administrativ struktur og kommunale tjenester
- Om sammenslåingen
- Ny kommunelov –viktige bestemmelser og endringer

Programsekretariatet kan lage en kurspakke der partigruppene kan bestille etter behov. Interne ressurser brukes som innledere. Dette kan tilbys i perioden mai og juni. Hver partigruppe kan ta ansvar for å invitere. Kurs og opplæringspakker kan koordineres av programsekretariatet.

3.4. Tilbud om kursrekke våren 2020

Programleder foreslår at administrasjonen kan utarbeide forslag til en kurs-rekke for folkevalgte våren 2020. De som er interessert melder seg på de ulike temaene utfra behov. I denne kursrekken kan det også være aktuelt å tilby kurs for nye folkevalgte i ordinære. Korte kurs kan f.eks tilbys i forkant av bystyremøter.

Eksempler på aktuelle tema:

- Samskaping og nye medvirkningsformer
- Sosiale medier
- Nærdemokratiske ordninger
- Nye arbeidsformer, Oppgaveutvalg

- Mer om folkevalgtes ulike roller

Programleder vil invitere KS om å være med i planlegging og gjennomføring av de kursene som gjelder ny politiker-rolle. Det er også innledet kontakt med Stavanger om å utveksle tips om innledere og dele erfaringer om hvilke kurs som oppleves motiverende og nyttige for de folkevalgte.

Punkt 18/19: Elevombud i nye Kristiansand

Bilag

Vedtak arbutv, 26022019, Sak 16/19, Elevombud i nye Kristiansand

Notat til saksfremlegg Elevombud Kristiansand

Årsrapport Elevombudet 2018 pdf

Dato 7. februar 2019
Saksnr.: 201901403-1
Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

26.02.2019
05.03.2019

Elevombud i nye Kristiansand

Søgne kommunestyre vedtok i januar 2016 å etablere et elevombud mot mobbing, i inntil 50 prosents stilling for skolene i Søgne, i en prøveperiode på to år. Dette skjedde på bakgrunn av økt nasjonalt og lokalt fokus på mobbing. Elevombudet er en politisk opprettet stilling, tilsatt av formannskapet i Søgne og svarer til formannskapet. Ombudet utfører sitt arbeid på fritt og selvstendig grunnlag, uavhengig av administrativ og politisk ledelse i kommunen.

I forbindelse med etablering av ny kommune er det behov for å avklare om ordningen skal videreføres i nye Kristiansand. For å sikre den uavhengige rollen har programleder bedt elevombudet utforme et notat om ordningen, erfaringer så langt og anbefalinger for den nye kommunen. Notatet og årsrapporten for 2018 følger saken som trykte vedlegg.

Programleder støtter elevombudets forslag om videreføring og økning til 100% fra 1. januar 2020. Elevombudet skal også i nye Kristiansand utføre sitt arbeid på fritt og selvstendig grunnlag, uavhengig av administrativ og politisk ledelse i kommunen. Programleder anbefaler at elevombudet rapporterer til oppvekstutvalget i nye Kristiansand. Oppfølging av opplæringsloven vil tilligge oppvekstutvalget. Elevombudets arbeid skal medvirke til at elevenes rett til et godt psykososialt miljø oppfylles. Paragraf 9a-1 lyder:

Alle elever i grunnskolar og vidaregåande skolar har rett til eit godt fysisk og psykososialt miljø som fremjar helse, trivsel og læring.

Stillingen vil administrativt bli lagt til direktørområdet for kultur, frivillighet og innbyggerdialog, inkludert ansettelses- og daglig arbeidsgiveransvar. Ved endringer i ansettelsesforhold bør ordningen evalueres før eventuell ny person ansettes.

Programleder anbefaler at mandatet for ordningen behandles av bystyret etter konstituering. Da blir det politisk forankret hos folkevalgte for den nye kommunen. I tillegg vil administrasjonen få anledning til å utarbeide et mandatforslag som sikrer sammenheng med andre ordninger og nye rutiner som nå er under utarbeidelse. Det legges til grunn at elevombudet i Kristiansand skal ha hovedfokus på elevenes rett til et trygt og godt psykososialt miljø.

Forslag til vedtak

1. Nye Kristiansand oppretter 100% stilling som elevombud fra og med 1.januar 2020

2. Elevombudet skal utføre sitt arbeid på fritt og selvstendig grunnlag, uavhengig av politisk og administrativ ledelse i kommunen.
3. Elevombudet rapporterer til oppvekstutvalget, og har administrativ tilhørighet i direktørområdet for kultur, frivillighet og innbyggerdialog.
4. Elevombudet skal legge frem en årlig rapport. Rapporten sendes oppvekstutvalget og formannskapet.
5. Programleder utarbeider forslag til mandat for ordningen og legger det fram for bystyret for nye Kristiansand i oktober 2019. Det legges til grunn at elevombudet i Kristiansand skal ha hovedfokus på elevenes rett til et trygt og godt psykososialt miljø.

Camilla Dunsæd
Programleder

Torbjørn Urfjell
Prosjekteier kultur, frivillighet og
innbyggerdialog

Vedlegg:

- Notat fra elevombudet i Søgne
- Årsrapport elevombudet 2018

Punkt 19/19: Kommunal planstrategi for nye Kristiansand 2019-2023

Bilag

Vedtak arbutv, 26022019, Sak 17/19, Kommunal planstrategi for nye Kristiansand 2019-2023

Vedlegg 1 Planstrategi for nye Kristiansand 19.2.19

Vedlegg 2 Planstatus i Kristiansand i Kristiansand, Søgne og Songdalen

Vedlegg 3 Sammendrag høringsinnspill under offentliggjøring med administrasjonens kommentarer

Vedlegg 4 Utfordringsbildet for nye Kristiansand

Dato 11. januar 2019
Saksnr.: 201802364-12
Saksbehandler Grete Sjøholt

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

26.02.2019
05.03.2019

Planstrategi for nye Kristiansand 2019-2023

Sammendrag

Kommunal planstrategi er et verktøy for bystyret/kommunestyret til å drøfte og prioritere planoppgaver på overordna nivå i bystyre-/kommunestyreperioden (PBL. § 10-1). Etter loven skal planstrategien vedtas av kommunestyret senest ett år etter at det nye kommunestyret er konstituert.

Søgne, Songdalen og Kristiansand har vedtatt å samordne planbehovet med hjemmel i plan- og bygningslovens (PBL.) § 9-1 i en felles planstrategi, før ny kommune formelt trer i kraft. Vedtak om felles planstrategi i Søgne kommunestyre 22.3.2018, i Songdalen kommunestyre 21.3.2018 og i Kristiansand bystyre 7.3.2018 ligger til grunn for arbeidet.

Fellesnemnda behandlet forslag til planstrategi i møte 18.12.2018. Forslaget har vært offentliggjort i tråd med reglene i PBL. § 10-1 og har vært sendt til nabokommuner og regionale og statlige instanser før fellesnemndas behandling. I tillegg har forslaget blitt lagt fram i regionalt planforum 21.12.2018.

Det har kommet 7 svar/ innspill i kunngjøringsperioden som er kommentert i vedlegg til saken (Vedlegg 3). Det er ikke kommet innspill til nye planoppgaver, men til oppfølgende planarbeid og/eller om mangler og presiseringer til selve planstrategidokumentet. Imøtekomne innspill er sammen med vedtak og føringene fra fellesnemnds 1. behandling blitt innarbeidet i nytt forslag datert 19.2.2019 vedlagt saken. Ny tekst er vist med blå tekst.

Som grunnlag for arbeidet er det utarbeidet et felles utfordringsbilde for nye Kristiansand inkludert en overordnet sammenstilling av folkehelseoversikten for Søgne, Songdalen og Kristiansand pr. september 2018. Felles helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) og Klimatilpasningsstrategi er utarbeidet parallelt med arbeid med felles planstrategi. Fellesnemndas visjon og mål for nye Kristiansand er vektlagt i vurdering av planbehovet. En oversikt over gjeldende planer er vedlagt.

Etablering av nye Kristiansand er ressurskrevende. En viktig premiss for arbeidet har vært at arbeidet med planstrategien ikke bør gjøres mer omfattende enn nødvendig. Det må balanseres godt mellom «må-» og «bør- oppgaver». Samtidig vil felles planarbeid være et nødvendig og godt verktøy for å utvikle den nye kommunen.

Planstrategien drøfter behovet for og foreslår en plan for hvordan en bør arbeide med kommuneplanen for nye Kristiansand kommune. Forslaget innebærer at det skal lages kommuneplan for nye Kristiansand i to faser i perioden. Først samfunnsdelen med

overordnet arealstrategi, med vedtak før sommeren 2020, deretter en ny arealdel med vedtak innen 2022. I tråd med bestemmelser ved kommunesammenslåing, vil gjeldende arealdeler i de tre kommunene videreføres som kommunedelplaner for henholdsvis Søgne, Songdalen og Kristiansand fra 1.1.2020. Disse vil gjelde inntil ny arealdel er vedtatt. Planstrategien omhandler ikke planbehov for arealplaner under kommuneplanens arealdelsnivå.

I tillegg viser planstrategien planbehov for hele bystyreperioden for nye Kristiansand med fastsatt prioritering (oppstart og vedtak) av oppgavene for 2019 og 2020. Dette er avstemt mot andre oppgaver i oppstartfasen av ny kommune. I praksis vil det si at oppstart av felles planoppgaver i 2019 vil skje gjennom et samarbeid mellom kommunene, og vedtak av planene vil gjøres av nytt bystyre.

På grunn av ressursituasjonen i en krevende tid er de planoppgavene som prioriteres i 2019 forbeholdt arbeid med samfunnsdelen eller planer som må være på plass fra 1.1.2020, eller som omhandler forvatningspolitikk eller prioritering av tiltak som må samordnes så tidlig som mulig i ny kommune. Det forutsettes at det nye bystyre foretar en nærmere prioritering og avstemming av planoppgaver etter 2020, og at dette inngår som del av handlings- og økonomiplan for 2021-2024.

Planstrategien gir også føringer for den nye kommunens plansystem og planarbeid, inkludert medvirkningsstrategi for planarbeid i ny kommune, samt definisjon av ulike plantyper.

Administrasjonens forslag til prosess og framdrift for arbeidet med ny kommuneplan forutsetter at de tre kommunestyrene delegerer myndighet til å treffe vedtak om planprosessen for samfunnsdelen til fellesnemnda som styre for planarbeidet (PBL § 9-3). I praksis vil det si at fellesnemnda melder oppstart av arbeidet og utarbeider og vedtar planprogram innen september 2019. Selve arbeidet med å utforme planens innhold, politisk forankring og medvirkningsprosess vil skje i regi av ny kommune. Nytt formannskap/bystyre vil delta i medvirkningsprosessen og utforming av selve innholdet i planen, og legge planforslag til høring og endelig vedtak i 2020.

Fylkeskommunen anbefaler i sitt innspill at kommunen utsetter formelt arbeid med ny kommuneplan til nytt bystyre er på plass, slik at det er de nye politikerne som har hånd om hele prosessen. En prosess i tråd med fylkeskommunens innspill vil gi en utsettelse av arbeidet på ca. ¾-1 år avhengig av arbeidsmengde ellers for nytt bystyre ved oppstart av ny kommune.

Programleder anbefaler fellesnemnda å legge forslag til planstrategi datert 19.2.2019 med tilhørende vedlegg fram til endelig behandling i Søgne, Songdalen og Kristiansand kommuner. Programleder anbefaler også at det nye bystyret stadfester planstrategien for den nye sammenslåtte kommunen. Dermed vil lovkravet om at planstrategi skal vedtas for hver kommunestyreperiode være oppfylt.

Forslag til innstilling

1. Bystyret/kommunestyret i xx kommune slutter seg til forslag til planstrategi for nye Kristiansand, datert 19.2.2019, jf. PBL § 10-1.
2. Vedtaket innebærer at kommuneplanen for nye Kristiansand revideres i to faser:
 - a) Det meldes oppstart av planarbeid for ny samfunnsdel med overordnet arealstrategi for nye Kristiansand. Arbeidet starter opp som et interkommunalt samarbeid i 2019, i tråd med kapittel 9 i plan- og bygningsloven, og vedtas endelig av det nye bystyret i 2020.
 - b) Parallelt med oppstart av samfunnsdelen settes det i gang et forberedende, felles kartleggingsarbeid for en ny og samlet arealdel som vil danne grunnlag for ny arealdel når arbeidet med den meldes formelt opp etter at ny samfunnsdel er vedtatt.

3. Myndighet til å treffe vedtak om planprosessen for samfunnsdelen overføres til fellesnemnda for nye Kristiansand fram til ny kommune er etablert, jf. PBL. § 9-3.
4. Igangsetting av øvrige planarbeid vil skje i tråd med planstrategiens forslag, kapittel 10.2.

Camilla Dunsæd
Programleder

Kjell Langenes
Prosjektleder

Vedlegg:

1. Planstrategi for nye Kristiansand 2019-2023, datert 19.2. 2019.
2. Planstatus i Kristiansand, Søgne og Songdalen.
3. Sammendrag høringsinnspill under offentliggjøring, med administrasjonens kommentarer.
4. Utfordringsbildet for nye Kristiansand 2018.

Uttrykte vedlegg:

- Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for Kristiansand 2020.
- Klimatilpasningsstrategi for Kristiansand.

Bakgrunn for saken

Kommunal planstrategi er et verktøy for bystyret/kommunestyret til å drøfte og prioritere planoppgaver på overordna nivå, jf. plan- og bygningsloven (PBL) § 10-1.

Planstrategien har ingen direkte rettsvirkning verken for kommunene eller andre. Den er ikke en plan, men en arena for å drøfte utviklingstrekk og planbehov. Planleggingen skal være behovsstyrt, ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig, og tilpasset kommunens situasjon og utfordringer. Kommunen skal ta hensyn til nasjonale og regionale føringer i arbeidet, og innhente synspunkter fra nabokommuner, statlige og regionale organer.

Planstrategien skal vedtas av kommunestyret senest ett år etter at det nye kommunestyret er konstituert. Ved behandlingen av planstrategien skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres. I tillegg oppfordres kommunene til å vurdere øvrig planbehov.

Søgne, Songdalen og Kristiansand, har vedtatt å samordne planbehovet med hjemmel i PBL § 9-1 i en felles planstrategi, før den nye sammenslåtte kommunen formelt trer i kraft. Vedtak om felles planstrategi i Søgne kommunestyre 22.3.2018, i Songdalen kommunestyre 21.3.2018 og i Kristiansand bystyre 7.3.2018 ligger til grunn for arbeidet.

Programledelsen for nye Kristiansand har vært styringsgruppe for planarbeidet. Rådmannsgruppa har vært drøftingsarena. Prosjektgruppa har vært ledet av Kjell Sverre Langenes, nye Kristiansand. I tillegg har den bestått av Torkjell Tofte (Søgne), Thor Skjevra (Songdalen), Knut Felberg (Kristiansand), Grete Sjøholt, prosjektmedarbeider (Kristiansand). Mandat for arbeidet har i hovedsak vært avgrenset til:

- Lage forslag til hvordan nye Kristiansand skal utarbeide ny samfunnsdel og arealdel
- Gi en prioritert liste over overordnede planer med tidsplan for oppstart og ferdigstillelse.
- Oversikt og prioritering av felles planarbeid i nye Kristiansand skal være basert på kartlegging og prioriteringer i programmet nye Kristiansand
- Planstrategien skal ikke omhandle planbehov på nivå under kommuneplanens arealdel. Dette planbehovet vurderes i den innledende og forberedende kartleggingsfase for ny arealdel.

Prosjektrådene, der også fagforeningsrepresentanter inngår, har gjennomført det faglige kartleggingsarbeidet på tvers av de tre kommunene, og har vært sentrale i å spille inn planbehovet. En oversikt over gjeldende planer i de tre kommunene er vedlagt.

Til grunn for arbeidet er det utarbeidet et felles utfordringsbilde for nye Kristiansand, inkludert en overordnet sammenstilling av folkehelseoversikt for Søgne, Songdalen og Kristiansand, slik Folkehelseloven stiller krav om. Dette følger vedlagt. Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) og Klimatilpasningsstrategi for nye Kristiansand er utarbeidet parallelt, og er koordinert med arbeid med felles planstrategi. Disse er til behandling i kommunestyrene i mars.

Fellesnemnda behandlet forslag til planstrategi i møte 18.12.2018, med et tillegg om å prøve ut mer innovative medvirkningsmetoder i arbeidet med ny kommuneplan. Forslaget har vært offentliggjort i tråd med reglene i pbl.10-1. Planstrategien ble sendt nabokommuner og regionale og statlige instanser i god tid før fellesnemndas behandling, med frist for innspill 28.1.2019. I tillegg har planstrategien blitt lagt fram i Regionalt planforum både i forkant av arbeidet og under høringen 21.12.2018.

Det er ikke lagt opp til medvirkning og allmenne debatter i arbeidet med planstrategien utover dette. Planstrategien drøfter om det er behov for en plan og ikke om ønsket utvikling. Den brede medvirkningen er desto viktigere, og må heller styrkes, i planprosessene når det er en reell plan som skal utarbeides.

Innspill

Det har kommet 7 svar/ innspill i kunngjøringsperioden som er kommentert i vedlegg til saken (Vedlegg 3). Innspillene er positive både til opplegget for revisjon av kommuneplanen og til selve dokumentet. Fylkeskommunen anbefaler at en venter med oppstart av arbeid med ny kommuneplan til etter at nytt bystyre er på plass.

Det er ikke kommet innspill til nye planoppgaver, men noen innspill til oppfølgende planarbeid som tas med videre.

Vurdering

Dette er første planstrategi for nye Kristiansand. Administrasjonen har valgt å beskrive en del av temaene mer omfattende enn en ville ha gjort om en ikke stod foran en sammenslåingsprosess. Dette begrunnes med et ønske om å etablere et felles kunnskapsgrunnlag om de tre kommunenes utfordringsbilde og likheter og ulikheter i de tre kommunens gjeldende planer. I tillegg foreslås det en ny praksis, inkludert medvirkningsstrategi, for planarbeid i den nye kommunen. Planstrategien gir også føringer for plansystemet som bl.a. definisjon av ulike plantyper.

Vurdering av planbehovet for nye Kristiansand er basert på:

- Fellesnemndas mål og visjoner for ny kommune
- Status og erfaringer med kommunal planstrategi i de tre kommunene
- Planstatus i de tre kommunene med en særlig fokus på planoppgaver som er vesentlige å ha på plass i en tidlig fase i ny kommune
- Nasjonale og regionale rammer for planlegging og ønske om en mer effektiv planlegging
- Nye Kristiansands utfordringsbilde, der det er vist til vesentlige endringer som krever nye grep
- Ressurssituasjonen i en tid der en både skal håndtere drift av tre kommuner og samtidig bygge en ny kommune
- Nasjonale og regionale føringer som indikerer behov for å endre gjeldende planer eller å utarbeide nye
- Innspill etter offentlig kunngjøring

Det har vært krevende å få oversikter og koordinere planbehovet på tvers av tre kommuner samtidige som mye annet skal kartlegges og legges på plass for en ny kommune. Etablering av nye Kristiansand kommune er ressurskrevende, og en viktig premisse for arbeidet har vært at arbeidet med planstrategi ikke bør gjøres mer omfattende enn nødvendig. Det må balanseres godt mellom «må-» og «bør-oppgaver».

I en knapp ressurssituasjonen vil ressursbruk til ny samfunnsdel måtte prioriteres foran arbeidet med andre samfunnsplaner som ikke er lovpålagt eller er helt vestlig for å sikre felles forvaltning og tjenestetilbud fra oppstart av ny kommune.

En ny kommune krever likevel felles strategi og forvaltningspolitikk på en rekke områder. For noen områder er det viktig å få på plass planer som gir tydelige føringer for utvikling og felles forvaltning så tidlig som mulig. Det vil derfor være nødvendig å prioritere en del flere planoppgaver i den første planstrategien for nye Kristiansand enn ved en vanlig revisjon. Kristiansand er en viktig part i utarbeidelsen av regionale planer og strategier. Fylkeskommunen anmoder kommunen om å sette av ressurser til å kunne bidra inn i planarbeidet. Denne ressursbruken er det så langt mulig tatt høyde for i vurderingen av kommunalt planbehov.

Kapittel 8 gir en nokså detaljert vurdering av behovet for og en plan for arbeidet med ny kommuneplan. Dette for å tydeliggjøre at mye av innholdet i gjeldende kommuneplaner kan

videreføres og samordnes og for å lette arbeidet med planprogrammet når arbeidet starter opp.

Kapittel 9 er omfattende og drøfter og beskriver behovet for øvrig planarbeid strukturert etter fellesnemndas mål for ny kommune.

Kapittel 10 oppsummerer og anbefaler et samlet program for arbeid med ny kommuneplan og igangsetting og prioritering av andre planoppgaver i perioden 2019-2023 for nye Kristiansand.

Følgende innspill til planstrategidokumentet er fulgt opp i revidert forslag:

- Beskrivelsen av hvilke analysemetoder en skal benytte i arbeidet med arealstrategi og arealplan utgår av planstrategidokumentet og beskrives mer i planprogrammet (NiKr dok. 17)
- Fylkesmannens (dok. 21) og fylkeskommunen (dok. 20) om presiseringer i strategi for medvirkning der en forsterker strategien fra –bør- til –skal- er tatt til følge. Dette for øvrig i tråd med Fellesnemndas innspill ved første behandling.
- Under regionale føringer for planarbeidet (kap. 5) er Regionplan 2020 skiftet ut med satsingsområdene for høringsutkast regionplan 2030. (VAF dok. 20). Kapittelet er også oppdatert med noen flere nasjonale og regionale føringer.
- Fylkesmannens råd (dok. 21) om at boligsosiale hensyn bør omtales i samfunnsdelen og at forebygging av psykisk uhelse inngår som del av folkehelsestrategien er tatt inn i kapittel 9.1 under beskrivelsen av hhv boligsosial plan og folkehelsestrategien.
- I samme kapitler er tatt inn en beskrivelse av at vurdering av behovet for ny/revisjon av kulturminneplan(er) avventer Riksantikvarens nye kommunestrategi. (Fylkeskommunen (dok. 20)

Anbefaling

Kommuneplan for nye Kristiansand

Samfunnsdelen er kommunens viktigste strategisk verktøy for å samordne samfunnsmålene og ambisjonene for nye Kristiansand. Det anbefales at kommuneplan for nye Kristiansand blir utarbeidet i planperioden i to faser:

- Samfunnsdelen med overordnet arealstrategi utarbeides og vedtas innen sommeren 2020.
- Deretter lages arealdelen i tråd med ny samfunnsdel, med vedtak innen 2022

Samfunnsdelen har en viktig rolle som verktøy for bedre og mer helhetlig planlegging for en bærekraftig samfunnsutvikling, strategisk styring, politisk styring og medvirkning. Skal samfunnsdelen ha en slik rolle for det nye bystyret, forutsetter det at samfunnsdelen utarbeides uavhengig av arealdelen og blir vedtatt så tidlig som mulig i perioden. Dokumentet vil da kunne bli et viktig strategidokument som kan gi en tydelig retning for politiske prioriteringer og ønsket utvikling.

Arbeidet med ny samfunnsdel foreslås å starte opp i 2019 som et interkommunalt samarbeid. Fylkeskommunen (dok. 20) anbefaler i sitt innspill at kommunen utsetter formelt arbeid med ny kommuneplan til nytt bystyre er på plass slik at det er de nye politikerne som har hånd om hele prosessen. En prosess i tråd med fylkeskommunens innspill vil gi en utsettelse av arbeidet på ca. ¾-1 år avhengig av arbeidsmengde ellers for nytt bystyre ved oppstart av ny kommune.

Programleder anbefaler at de tre kommunestyrene delegerer myndighet til å treffe vedtak om planprosessen for samfunnsdelen til fellesnemnda som styre for planarbeidet (PBL § 9-3). I praksis vil det si at fellesnemnda melder oppstart av arbeidet og utarbeider og vedtar

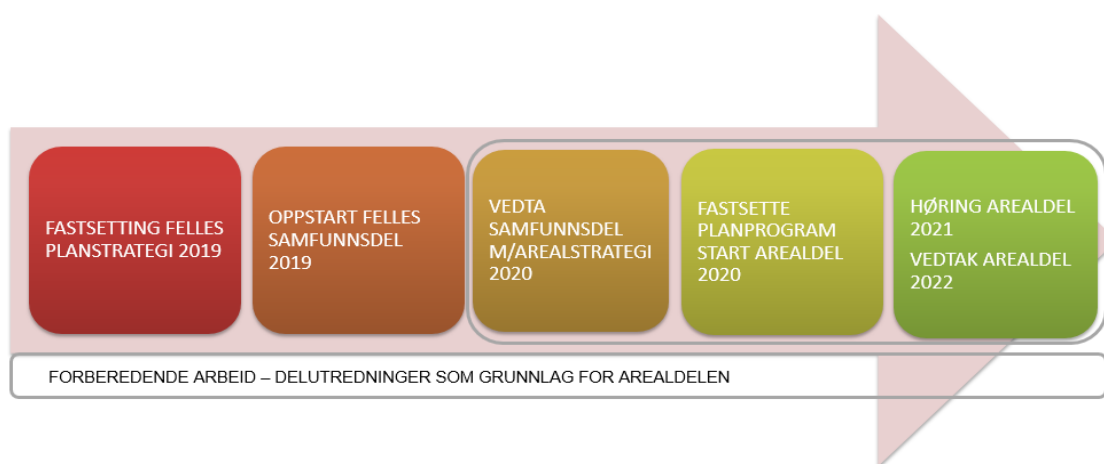
planprogram innen september 2019. Selve arbeidet med å utforme planens innhold, politisk forankring og medvirkningsprosess vil skje i regi av ny kommune. Nytt formannskap/bystyre vil behandle og legge planforslag til høring og endelig vedtak i 2020.

Revisjon av arealdelen trenger mer prosessetid og vil ikke kunne ha så rask framdrift som det må stilles krav til for samfunnsdelen som skal levere mål til økonomiplanen tidlig i bystyreperioden. Når kommuner slår seg sammen vil den enkelte kommunes arealplan gjelde som før sammenslåingen. Planen vil i realiteten bli en kommunedelplan i den nye kommunen. Planen vil gjelde det samme arealet som før, den vil være rettslig bindende og styre arealdisponeringen på akkurat samme måte som før sammenslåingen. Men KMD anbefaler at den nye kommunen tidlig bør vurdere behovet for revisjon av sine arealdeler.

I tråd med dette vil gjeldende arealdeler i de tre kommunene videreføres som kommunedelplaner for henholdsvis Søgne, Songdalen og Kristiansand fra 1.1.2020. Disse vil gjelde inntil ny arealdel er vedtatt.

Målet er likevel å få vedtatt en ny arealdel for den nye kommunen så raskt det er mulig. Nye Kristiansand er best tjent med at bystyret i den nye kommunen ser arealene i sammenheng og utvikler en arealpolitikk tilpasset de utfordringene og mulighetene som den nye kommunen vil stå ovenfor. Dette gjøres best med en helhetlig vurdering av viktige tema som demografisk utvikling, oppfølging av målet om nullvekst i personbiltrafikken, lokalisering av nærings- og boligområder, utvikling av en senterstruktur som bygger opp under fellesnemndas mål for tjenestetilbudet i den nye kommunen, klimatilpasning, risiko – og sårbarhet m.m. Det foreslås derfor at en i ny samfunnsdel også avklarer en overordnet arealstrategi som har sammenheng med samfunnsmålene og kan gi en tydelig retning for arbeidet med ny arealdel. Ny arealdel vil da bygge på en samfunnsdel med arealstrategi for hele den nye kommunen. Arealstrategien vil danne grunnlag for planprogrammet for den nye arealdelen, og vil samtidig sikre politisk forankring av overordnet arealpolitikk.

Planstrategien anbefaler følgende plan og prosess for arbeidet:

1. Det meldes oppstart av arbeid for ny samfunnsdel med overordnet arealstrategi. Planprogrammet gjøres tydelig og kortfattet og bygger på vurderinger og rammer for planarbeidet for nye Kristiansand i vedtatt planstrategi. Planarbeidet skal være ferdig slik at det er førende for handlings- og økonomiplanperioden 2021-2024 og felles boligprogram for nye Kristiansand, før sommeren 2020.
2. Planarbeidet samordnes både når det gjelder prosess og innhold med oppstart av andre strategiske planer i samme tidsperiode. Dette gjelder f.eks. felles planarbeid for ny kultur-klima-, frivillighets- folkehelse- og innovasjonsstrategi.
3. Parallelt igangsettes det et forberedende kartleggingsarbeid for en ny og samlet arealdel for nye Kristiansand slik at en har grundig og god kjennskap til ulikheter, styrker og svakheter ved de tre kommunenes gjeldende arealplaner.

4. Etter at ny samfunnsdel med overordnet arealstrategi er vedtatt meldes det oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel for nye Kristiansand med vedtak innen 2022. Vedtatt samfunnsdel med overordnet arealstrategi vil være førende for arbeidet.
5. I tråd med bestemmelser ved kommunesammenslåing vil gjeldende arealdeler i de tre kommunene videreføres som kommunedelplaner for henholdsvis Søgne, Songdalen og Kristiansand fra 1.1.2020. Disse vil gjelde inntil ny arealdel er vedtatt.
6. For å styre utviklingen i ønsket retning, i tråd med ny arealstrategi, før det foreligger ny arealdel, vil kommunen benytte felles boligprogram og planlegging i kommunal regi mer aktivt. I tillegg vil ny arealstrategi legges til grunn ved vurdering av planinitiativ etter ny forskrift om behandling av private planforslag (kgl.res. 8. desember 2017).
7. Etter at bystyret har vedtatt samfunnsdel med ny arealstrategi fremmes det i tillegg en prinsippsak til bystyret som nærmere redegjør for hvordan forholdet mellom ny overordnet arealstrategi og gjeldende arealplaner kan håndteres.

Andre samfunnsplaner i perioden

Planstrategien løfter en rekke temaområder for planleggingen som er viktig for å bygge ny kommune som må og bør prioriteres i 2019 og 2020 (se kapittel 9 og 10.2). Planarbeid som startes opp for nye Kristiansand i 2019 vil kreve omfattende organisering på tvers av de tre kommunene. På grunn av ressursituasjonen i en krevende tid bør de planoppgavene som prioriteres i 2019 forbeholdes arbeid med samfunnsdelen eller planer som må være på plass fra 1.1.2020.

En rekke av de andre planoppgavene som skulle vært ønskelig å starte opp allerede i 2019 foreslås først å samordnes i arbeidet med ny samfunnsdel. Dette gjelder bl.a. temaplaner for klima, folkehelse, kultur og innovasjon. Dette vil være viktige tema for samfunnsdelen som vil bli førende for oppfølgende planer. Temaene kan da først drøftes overordnet i kommuneplanprosessen og 2019 kan benyttes til å forberede og rigge arbeidet for oppfølgende planprosesser.

Planer som er vist for perioden 2021-2023 er forutsatt at bystyret for nye Kristiansand prioriterer nærmere i forbindelse med vedtak av handlings- og økonomiplan 2021-2024.

Dette innebærer at følgende nye planoppgaver startes opp som kommunalt samarbeid i 2019:

- Digitaliseringsstrategi, inkludert strategi for bredbåndsutbygging
- Innovasjonsstrategi, inkludert forskningsstrategi
- Strategisk næringsplan for Kristiansandsregionene- felles handlingsplan for Søgne, Songdalen og Kristiansand
- Plan for overordnet krisehåndtering
- Smittevernplan
- Strategiske kompetanseplaner for barnehage og skoleeier
- Temaplan for helsestasjon og skolehelsetjenesten
- Plan for bruk av teknologi i Opplæringen
- Temaplan for helhetlig rusmiddelpolitikk
- Temaplan for psykisk helsearbeid
- Handlingsplan på flykning- og integreringsfeltet
- Geodataplan
- Samordning av felles boligprogram for nye Kristiansand

Følgende påbegynte felles planarbeid vil avsluttes innen 1.1.2020:

- Finansstrategi
- Kommunikasjonsstrategi
- Strategi for idrett og friluftsliv

Følgende overordnede strategiplaner for Kristiansand foreslås å gjøres gjeldende for hele nye Kristiansand:

- Krimforebyggende plan; Sammen om en tryggere hverdag (bred strategisk tilnærming)
- Handlingsplan - forebygging av alvorlig vold blant barn og unge i Søgne (ny plan med vedtak februar 2019)
- Strategi for likestilling, inkludering og mangfold; Det er mennesker det handler om (omhandler både kommunen som samfunn og organisasjon)
- Universitetsbyen Kristiansand – med kultur for samskaping (Søgne og Songdalen har deltatt i arbeidet)

Imøtekomne innspill er sammen med vedtak og føringene fra fellesnemnds 1. behandling innarbeidet i nytt vedlagt forslag datert 19.2.2019. I tillegg er dokumentet oppdatert ihht nye politiske vedtak og status i pågående planarbeid. Ny tekst er vist med blå tekst.

Programleder anbefaler fellesnemnda å sende planstrategien over til endelig behandling og vedtak i kommunestyret i Songdalen og Søgne og bystyret i Kristiansand. Programleder anbefaler også at det nye bystyret seinere stadfester planstrategien for den nye sammenslåtte kommunen. Dermed vil lovkravet om at planstrategi skal vedtas for hver kommunestyreperiode være oppfylt.

For å sikre at prioriteringene for 2019 følges opp må det tas høyde for dette i budsjett for nye Kristiansand 2019. Ressurser til prioriterte planoppgaver fra 2020 avklares nærmere i økonomiplan for nye Kristiansand 2020-2023.

Punkt 20/19: Tilskudd, tilskuddsordninger, stipend og priser i nye Kristiansand kommune

Bilag

Vedtak arbutv, 26022019, Sak 18/19, Tilskudd, tilskuddsordninger, stipend og priser i nye Kristiansand kommune

Delprosjekt A6.1 Vedlegg Retningslinjer for tilskudd stipend og priser

Dato 12. februar 2019
Saksnr.: 201807725-8
Saksbehandler Stein Tore Sorthe

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

26.02.2019
05.03.2019

Tilskudd, tilskuddsordninger, stipend og priser i nye Kristiansand kommune

Sammendrag

På kulturfeltet er økonomisk stimulans fra kommunen til eksterne aktører, et sentralt verktøy i arbeidet med å realisere målsettingene for utviklingen av lokalsamfunnet. For kommunalområdet *Kultur, frivillighet og innbyggjerdiallog* har det vært en prioritert oppgave å harmonisere forvaltningen av tilskudd, stipend og priser i god tid før 1.1.2020. Det er ønskelig at den nye kommunen kan tilby størst mulig forutsigbarhet så tidlig som mulig i sammenslåingsprosessen.

Sentralt i forvaltningen av tilskudd er å etablere et klart skille mellom avtaler om kjøp av tjenester og ordinære tilskudd. Tjenestekjøp omfattes av anbudsreglene i lov om offentlige anskaffelser, og et direkte tilskudd må derfor ikke baseres på forventning eller krav om konkrete gjenyttelser til fordel for kommunen.

Programledelsen anbefaler at nye Kristiansand kommune viderefører kriteriene som formannskapet i Kristiansand vedtok 22. august 2018 når det gjelder årlige driftstilskudd.

De tre kommunene har flere tilskuddsordninger med helt eller delvis tilsvarende formål. Selv om det er likhetstrekk på nesten alle ordningene er det utfordringer i sammenslåingen da mottakerne er svært forskjellige. I Kristiansand er det i hovedsak profesjonelle aktører som mottar tilskudd fra flere av ordningene, mens hovedvekten av tilskuddene i Songdalen og Søgne går til frivillige lag og foreninger, samt amatørkulturen.

«Tilskudd» er ett av de prioriterte områdene for den nye kommunens arbeid med digitalisering av publikumsrettede tjenester. Programleder mener gode digitale løsninger bør kunne løse dilemmaet mellom faglige vurderinger/ansvar og enhetlig forvaltning/saksbehandling. I valg av løsninger må derfor digitaliseringsprosjektet ta høyde for at tjenesten i framtida kan bli organisert fra et sentralt forvaltningskontor, og at systemet har løsninger som gjør det enkelt å innhente fagmiljøenes vurderinger. Når den digitale løsningen er på plass, bør det utredes organisering, plassering og bemanning av et sentralt forvaltningskontor for kommunal behandling av tilskudd.

Aktører i Søgne og Songdalen vil få tilgang til langt flere ordninger å søke om midler fra i Nye Kristiansand. For aktører i dagens Kristiansand er det ikke lagt opp til at noen ordninger faller bort, men det vil i noen sammenhenger bli større konkurranse om de tilgjengelige midlene.

På kommunalområdet *Kultur, frivillighet og innbyggerdialog*, som har den klart største porteføljen av tilskudd og tilskuddsordninger, er det foretatt et grundig arbeid med å lage retningslinjer for tilskuddsordninger som en god måte viderefører beste praksis fra de tre kommunene. Fellesnemnda anmodes om å vedta disse retningslinjene nå.

For de andre kommunalområdene gjenstår det i ulik grad noe arbeid for at ordningene er klar til bruk i den nye kommunen. Programleder ønsker at direktørene i dette arbeidet benytter samme tilnærming og maler for retningslinjer som er utviklet av *Kultur, frivillighet og innbyggerdialog*. Retningslinjer for tilskuddsordninger som skal være operative fra 1.1.2020 må godkjennes av enten fellesnemnda (før fellesnemnda avslutter sitt virke) eller Bystyret/de nye hovedutvalgene etter valget 2019.

Forslag til vedtak

1. Fellesnemnda vedtar prinsipper og rutiner for årlige driftstilskudd innen kommunalområdet for kultur, frivillighet og innbyggerdialog.
2. Fellesnemnda vedtar vedlagte retningslinjer for tilskuddsordninger, stipender og priser i kommunalområdet Kultur, frivillighet og innbyggerdialog.
3. Programleder gis myndighet til å avklare plasseringen av ordninger i kommunalområdene og eventuell sammenslåing av ordninger.
4. Fellesnemnda anmoder aktuelle legatstyrer om å vurdere eventuelle justeringer av vedtektene som følge av sammenslåingen av kommunene.
5. Det foretas en gjennomgang av eksisterende politiske disposisjons- og tilleggsbevilgningskontoer. Forslag til praksis i den nye kommunen legges fram for fellesnemnda.

Camilla B. Dunsæd
programleder

Torbjørn Urfjell
prosjekteier kultur, frivillighet og
innbyggerdialog

Vedlegg:
Retningslinjer for tilskuddsordninger, stipender og priser i kommunalområdet *Kultur, frivillighet og innbyggerdialog*

Bakgrunn for saken

Kommunen har enkelte kulturtjenester i egen regi, mens størstedelen av kulturtilbudet til innbyggerne gis i regi av andre enn den kommunale organisasjonen, gjennom selskaper, stiftelser, institusjoner, foreninger og enkeltpersoner. I flere av de sentrale institusjonene har kommunen også et eierskap, mens andre viktige tilbud er helt og holdent i privat regi. I en regionhovedstad som Kristiansand er kulturlivet i stor grad profesjonalisert, men økonomiske tilskudd er også ett av de viktigste virkemidlene i en kommunal frivillighetspolitikk.

Prosjektrådet for *Kultur, frivillighet og innbyggerdialog* satte tidlig i gang et arbeid med å harmonisere de tre kommunenes ordninger og retningslinjer, og utarbeide forslag til forvaltning og praktisering i den nye kommunen. Underveis i arbeidet ønsket programledelsen at utredningen også skulle omfatte alle tilskudd og tilskuddsordninger i hele den nye kommunen. Tilskudd utgjør en betydelig andel av et kommunalt kulturbudsjett, og forvaltningen av tilskuddsordninger er blant hovedoppgavene for kulturadministrasjonen. I de andre kommunalområdene er situasjonen motsatt; tilskudd utgjør en meget liten del av budsjettet, og forvaltningen av tilskuddene er en oppgave som legger beslag på en begrenset del av den administrative kapasiteten.

Saksutredningen til fellesnemnda er derfor preget av et høyt detaljnivå og ferdige retningslinjer for ordninger innenfor *Kultur, frivillighet og innbyggerdialog*, mens det for de øvrige kommunalområdene er utarbeidet oversikter og forslag til prinsipper for videre arbeid. Ettersom kompetansen om og kapasiteten til en tilskuddsforvaltning av høy kvalitet, er ulikt fordelt i kommunalområdene, har programledelsen ønsket en nærmere vurdering av muligheten for å opprette et sentralt «tilskuddskontor» som forvalter alle kommunens tilskudd og tilskuddsordninger, uavhengig av fagområder.

Økonomiske rammer for de ulike tilskuddene og ordningene omtales ikke i denne utredningen. Det er lagt til grunn en forventning om at de tre kommunenes samlede forbruk, som et minimum videreføres til tilsvarende formål i den nye kommunen.

Tilskudd versus tjenestekjøp

Helt sentralt i forvaltningen av tilskudd er å etablere et klart skille mellom avtaler om kjøp av tjenester og ordinære tilskudd. Tjenestekjøp omfattes av anbudsreglene i lov om offentlige anskaffelser, og et direkte tilskudd må derfor ikke baseres på forventning eller krav om konkrete gjennyttelser til fordel for kommunen.

Når kommunen tildeler midler til ekstern aktør uten krav til gjenytelse fra mottakeren, anses dette for å være uproblematisk i forhold til reglene om offentlige anskaffelser. Da er ytelsen å betrakte som et tilskudd og ikke et kjøp. Det er først når mottakeren yter en tjeneste/leveranse mot vederlag at anbudsreglene kommer til anvendelse. Det er dette som i regelverket kalles en gjensidig bebyrdende avtale, og defineres som et kjøp. Det er av avgjørende betydning at både administrasjonen og politikerne skiller klart og tydelig mellom tilskudd og tjenestekjøp i budsjettene, saksbehandlingen og vedtakene.

I kulturpolitikken er i tillegg «armlengdes avstand»-prinsippet sentralt. Ikke bare skal tilskuddet komme uten krav om konkrete motytelser, offentlige myndigheter skal heller ikke blande seg inn i den kunstneriske/kulturelle innholdsproduksjonen.

Ulike former for tilskudd

I denne utredningen benyttes følgende kategorisering og definisjoner:

Årlige driftstilskudd

En årlig pengeoverføring fra kommunen til driften av en ekstern institusjon, virksomhet, forening eller aktør. Formålet er å støtte viktige, eksterne medspillere som bidrar til å realisere kommunens overordnede målsettinger for utviklingen av kommunen. Ved å gi årlig driftsstøtte signaliserer kommunen ønske om et langsiktig samarbeid som gir mottakerne nødvendig forutsigbarhet for egen drift. Mottakere av årlig driftstilskudd skal normalt ikke kunne søke om tilskudd fra kommunens øvrige tilskuddsordninger.

Tilskuddsordninger

En tilskuddsordning omhandler et formål hvor det er satt av et bestemt beløp i budsjettet, og alle aktører som tilfredsstiller fastsatte kriterier, kan søke innen oppgitt frist. Søknadene behandles og innvilges/avslås i henhold til vedtatte retningslinjer for ordningen. Kommunen har mange ulike tilskuddsordninger på en rekke fagområder.

Enkelttilskudd

Tilskudd innvilget enkeltvis etter søknad utenfor kommunens tilskuddsordninger. Formål som kommunen ønsker å støtte opp om, kan av ulike årsaker falle utenfor de etablerte ordningene. I den grad det er forvaltningsmessig akseptabelt og budsjettmessig dekning kan administrasjonen eller politiske organ gi enkelttilskudd.

Stipend

Gjennom ulike stipendordninger kan kommunen gi et engangs pengebeløp til enkeltpersoner/utøvere/kunstnere som har innfridd eller oppnådd visse kriterier som er nedfelt i retningslinjer for ordningen.

Priser

For å berømme en særskilt innsats på ulike felt, kan kommunen dele ut priser som gjerne er ledsaget av et pengebeløp. Priser kan gis både til enkeltpersoner og til foreninger.

Årlige driftstilskudd

Programledelsen anbefaler at nye Kristiansand kommune viderefører kriteriene som formannskapet i Kristiansand vedtok 22. august 2018:

Årlig driftstilskudd, med stor grad av forutsigbarhet, er noe kommunen kun bruker når ett eller flere av følgende forhold er gjeldende:

- 1. Kommunen har en politisk vedtatt partnerskaps- eller samarbeidsavtale med mottakeren av tilskuddet.*
- 2. Kommunen har en politisk vedtatt avtale med andre (f.eks. staten, fylkeskommunen eller andre kommuner) om samfinansiering av mottakeren.*
- 3. Kommunen har en klar intensjon om å inngå avtale som i pkt. 1 eller 2 i løpet av de to neste årene.*

Mottakere av årlig driftstilskudd – Kristiansand 2019	
Senter mot seksuelle overgrep	Barnefilmfestivalen
Alternativ til vold	Agder kollektivtrafikk
Kilden Teater- og Konserthus for Sørlandet IKS	Midt-Agder friluftsråd
Kilden Kultur	Grønt senter
Vest-Agder-museet IKS	Innoventus + Inkubator
Sørlandets Kunstmuseum	Sørlandets Europakontor AS
Agder naturmuseum og botaniske hage	Etablerersenteret i Vest-Agder
Fullriggeren Sørlandet	USUS AS
Bredalsholmen dokk og fartøyvernsenter	Arendalsuka
Sandriphæia interkommunale fritidspark	Aquarama – gratis svømming for 3.klassinger
Bragdøya Kystlag	Vitensenteret
Kristiansand Idrettsråd	Kommunalt foreldreutvalg grunnskolen
Kristiansand Kunsthall	Kirkens ungdomsprosjekt
Zefyr - regionalt filmfond	Blå kors
Stiftelsen Arkivet	Frelsesarmeen

Det skal være utvalgte, sentrale aktører som mottar årlig driftstilskudd fra kommunen. Formålet fra kommunens side er å støtte viktige, eksterne medspillere som bidrar til å realisere kommunens overordnede målsettinger for utviklingen av byen. Ved å gi årlig driftsstøtte signaliserer kommunen ønske om et langsiktig samarbeid som gir mottakerne nødvendig forutsigbarhet for egen drift. Mottakere av tilskudd fra egen post skal normalt ikke kunne søke om tilskudd fra kommunens øvrige tilskuddsordninger.

I arbeidet med å kartlegge tilskuddene i de tre kommunene, er det fremkommet at Søgne gir årlig driftstilskudd til Kvernhusshytta (speiderne) og til Forsvarshistorisk forening (anlegget i Ny Hellesund). Begge disse tilskuddene bør fanges opp av de foreslåtte tilskuddsordningene (se nedenfor).

Songdalen kommune har meldt inn en liste med årlige tilskudd som dels bør defineres som driftsutgifter, og ellers ivaretas av tilskuddsordningene. Det er ikke framkommet behov for å inngå partnerskaps- eller samarbeidsavtaler med aktører i Søgne og Songdalen.

Tilskuddsordninger i Kultur, frivillighet og innbyggerdialog

De tre kommunene har flere tilskuddsordninger med helt eller delvis tilsvarende formål. Selv om det er likhetstrekk på nesten alle ordningene er det utfordringer i sammenslåingen da mottakerne er svært forskjellige. I dagens Kristiansand er det i hovedsak profesjonelle aktører som mottar tilskudd fra flere av ordningene, mens hovedvekten av tilskuddene i Songdalen og Søgne går til frivillige lag og foreninger, samt amatørkulturen.

En prosjektgruppe med erfarne saksbehandlere fra de tre kommunene har utarbeidet forslag til tilskuddsordninger for kommunalområdet *Kultur, frivillighet og innbyggerdialog*. Prosjektgruppen har avholdt et åpent innspillsmøte, og forslagene til retningslinjer for de ulike ordningene har vært ute på høring. Det kom inn 12 eksterne innspill, og det er foretatt flere justeringer av forslaget på bakgrunn av merknader fra aktører i målgruppene.

Forslaget baserer seg på videreføring av de tre kommunenes satsningsområder per i dag, og har lagt vekt på at samtlige av dagens tilskuddsmottakere i de tre kommunene skal ha ordninger å søke på også etter sammenslåingen.

Ordning	Formål	Merknad/konsekvenser
Tilskudd til aktivitetshus og private grendehus	Støtte driften av aktivitetshus og private grendehus som fungerer som møteplass og samlingssted for aktiviteter i nærmiljøet.	Flere driftstilskudd fra Søgne og Songdalen overføres til denne ordningen.
Tilskudd til aktiviteter for barn og unge med funksjonshemming	Øke muligheten for at barn og unge med særskilte behov kan ta del i organisasjonslivet.	Aktiviteter for voksne i målgruppen må søke andre ordninger.
Tilskudd til drift av barne- og ungdomsorganisasjoner	Stimulere det organiserte, frivillige barne- og ungdomsarbeidet..	Kronebeløp per medlem
Tilskudd til festivaler	Stimulere til utvikling og profesjonalisering av festivalene i kommunen, samt bidra til kunstnerisk og kulturelt festivalmangfold med fokus på nyskaping og kvalitet.	Trekkbåtfestivalen og Haugenparken får tilgang til en langt større pott med penger.
Tilskudd til kompetansesentre og nettverksorganisasjoner	Legge til rette for, styrke og videreutvikle sentrale kompetansesentre og nettverksorganisasjoner. Stimulere til kompetanse- og bransjeutvikling, samt kunnskapsdeling mellom utøvere, kunstnere, arrangører, institusjoner og kompetansemiljøer.	Aktører i Søgne og Songdalen får tilgang til å søke midler i langt større grad enn tidligere.
Tilskudd til kunst- og kulturformål	Stimulere og videreutvikle kulturlivet. Bidra til profesjonalitet, kvalitet og mangfold i Kristiansands kunst- og kulturtilbud.	Hovedvekten av Søgne og Songdalens tilskudd har vært i tilsvarende ordning. Forutsatt at midlene overføres til denne ordningen, er konsekvensen flere søkere om en høyere tilskuddspott enn tidligere.
Tilskudd til kulturtiltak i nærmiljøet	Stimulere til et utvidet kultur- og fritidstilbud i de ulike delene av kommunen. Bidra til et aktivt, allsidig og kvalitetsmessig kulturliv for alle aldre og ulike interesseområder i nærmiljøet.	Med en egen ordning for nærmiljøene kan man følge tett opp lokale initiativ, og støtte opp om et mangfoldig og lokalt kulturliv i de ulike delene av kommunen.
Tilskudd til orienteringskart	Gi tilskudd til produksjon og reproduksjon av kart.	Kartene er o-sportens idrettsanlegg. Fra 2020 blir det én ekstra orienteringsklubb som kan søke støtte.
Tilskudd til private idrettsanlegg	Støtte opp under drift av idrettsanlegg hvor det ikke er tilfredsstillende kommunale anlegg.	Organisasjoner i Søgne og Songdalen får tilgang til midler de tidligere ikke har hatt,
Tilskudd til skolekorps	Legge til rette for stabilitet og utvikling for korpse	Midlene fordeles på grunntilskudd (20 %), medlemstilskudd (70 %) og skjønnsbasert ekstratilskudd (10 %). Korpse i Søgne og Songdalen vil med denne ordningen få høyere tilskudd enn tidligere.

Prinsipper og retningslinjer for tilskuddsordningene

For å sikre åpenhet og likebehandling er det viktig at tilskuddsordningene kunngjøres bredt, har enkle elektroniske søknadsskjemaer, tilgjengelige retningslinjer og saksbehandlere som kan veilede søkeren. Det er lagt opp til en felles oppbygging av retningslinjene for at søkere

skal kjenne seg igjen i ordningene, og kan forvente størst mulig likebehandling på tvers av fag- og kommunalområder.

Krav til mottakerne er harmonisert i de forskjellige ordningene med rapporteringskrav, revisjonskrav på tilskudd over kr 500 000 og passus om mulighet for tilbakebetaling dersom prosjektet ikke gjennomføres i samsvar med søknaden.

Alle retningslinjene har med et punkt om saksbehandling hvor det er beskrevet hva som vektlegges, hvem som fatter vedtak, rutiner for svarbrev og klagerett. Generelt skal ordningene forankres politisk med vedtak om tildeling eller sak til orientering. I enkelte ordninger hvor det er et høyt antall søkere, foreslås det at søknader hvor totalbudsjettet er under 1 mill. kr kan behandles administrativt, og at direktøren har myndighet til å innvilge tilskudd opptil kr 100 000.

Tilskudd til tros- og livssynssamfunn

Alle kommuner har en lovpålagt ordning hvor det hvert år utbetales et beløp per medlem bosatt i kommunen til alle tros- og livssynssamfunn utenfor den norske kirke. Ordningen er under evalueringen, og utkast til ny lov har vært på høring. Resultatet kan bli at staten overtar denne oppgaven. I nye Kristiansand kommune er forvaltning av ordningen lagt til kommunalområdet *Kultur, frivillighet og innbyggerdialog*.

Tilskuddsordninger i øvrige kommunalområder

Det er foretatt en kartlegging av tilskuddsordninger i de andre kommunalområdene. For enkelte ordninger er det nylig utarbeidet detaljerte retningslinjer etter samme mal som i *Kultur, frivillighet og innbyggerdialog*, mens på andre områder er det i liten grad formaliserte rutiner og retningslinjer. Oversikten nedenfor er utarbeidet på bakgrunn av informasjon som er mottatt fra fagmiljøene i dagens kommuner.

Helse og mestring

Ordning	Kommune	Merknad
Tilskudd til mestring, deltakelse og livskvalitet innen rus- og psykisk helsefeltet	Kristiansand	Ordninger utformet i 2018 som bør videreføres i nye Kristiansand kommune.
Tilskudd til integrering, mangfold og deltakelse i samfunnsliv		
Tilskudd til bruker-/interesse og pårørendeorganisasjoner		
Tilskudd til organisering av frivillig innsats på helse-, omsorgs- og sosialfeltet		
Tilskudd innen integrering, psykisk helse og eldre for frivillige organisasjoner	Søgne	Formål og behov bør integreres i én eller flere av ordningene i Kristiansand.

Organisasjon, personal og stab

Ordning	Kommune	Merknad
Tilskudd til vennskapsbysamarbeid	Kristiansand	Bør vurderes overført til <i>Kultur, frivillighet og innbyggerdialog</i> , eventuelt integreres i andre ordninger.

Oppvekst og læring

Ordning	Kommune	Merknad
Tilskuddsordning for utsatte/vanskeligstilte barn og unge	Kristiansand	Ny ordning utformet i 2018 som bør videreføres i nye Kristiansand kommune.

Miljø, byutvikling og teknisk

Ordning	Kommune	Merknad
Nærmiljømidler til utendørs møteplasser	Kristiansand	Flytte til <i>Kultur, frivillighet og innbyggerdialog?</i>
Tilskudd til løyperydding	Kristiansand	
Tilskudd vedlikehold av privat vei	Kristiansand	
Tilskudd til veterinærvaktordningen	Kristiansand	
Støtte til næringsformål, oppfølging av strategisk næringsplan for Kristiansandsregionen	Kristiansand	Mangler gode rutiner og retningslinjer
Kristiansand som attraktiv opplevelsesby	Kristiansand	

Songdalen og Kristiansand har i dag egen tilskuddsordning for lekeplasser. Ordningen i Songdalen retter seg mot velforeninger og administreres av Kulturkontoret, mens ordningen i Kristiansand kan søkes av både velforeninger og skoler, og administreres av Parkvesenet i Teknisk sektor. Kristiansand kommune har driftsavtaler for sandlekeplasser. I Songdalen har barnas kommunestyre gitt tilskudd til tiltak for bedre miljø på skolene.

Ordningen er en god mulighet til å komme i dialog med ulike velforeninger og engasjere innbyggere for boligområdene sine. Fagpersonene tilknyttet ordningens formål er ansatt i Parkvesenet i Kristiansand. Det er ulike syn på om en revidert ordning for nye Kristiansand kommune på dette området bør forvaltes av *Kultur, frivillighet og innbyggerdialog* eller *Miljø, byutvikling og teknisk*. Det er utarbeidet et forslag til retningslinjer for «Tilskudd til utendørsaktiviteter i lokalsamfunnet». Disse legges fram for politisk godkjenning så snart programledelsen har avklart hvilket kommunalområde som skal forvalte ordningen.

Stipend

Kunstnerstipend

Kristiansand og Songdalen har delt ut kunstnerstipend hvert år, mens Søgne har vekslet hvert annet år mellom kunstnerstipend og kulturpris. Kristiansand har gitt flere stipend fordelt på ulike kategorier. Søgne og Songdalen har tradisjonelt gitt ett stipend til en yngre, ikke-profesjonell aktør.

Programleder foreslår retningslinjer som sørger for at de yngste talentene får stipend i tillegg til hovedstipendene. Arbeidsstipendet bør økes til minimum kr 100 000. Konsekvensen blir at stipendene økes for alle tre kommuner, yngre talenter i Kristiansand vil få muligheten til å søke stipend, og for kunstnere i Søgne vil det bli mulighet for å søke stipend hvert år.

Toppidrettsstipend for utøvere og trenere

Ordningen ble opprettet i Kristiansand i 2018. Det finnes ikke tilsvarende i Songdalen eller Søgne. Programleder foreslår å videreføre ordningen slik den er både i formål og retningslinjer.

Priser

Frivillighetspris

I Søgne og Songdalen er det ingen egen pris til frivilligheten, men det bør ses i sammenheng med kulturprisen som ofte har blitt delt ut til frivillige lag og foreninger. Kristiansand delt ut frivillighetspris siden 1998. Siden 2013 har det blitt delt ut to priser hvert år, én til organisasjoner og én til enkeltpersoner. Hver pris består av et diplom og kr 25 000.

Programleder anbefaler å videreføre Kristiansand kommunes praksis med to priser hvor én er forbeholdt enkeltpersoner og den andre går til frivillige lag og foreninger.

Kulturpris

Alle tre kommunene har delt ut kulturpris. I Songdalen og Kristiansand har den vært delt ut hvert år, og både privatpersoner og kulturorganisasjoner kan motta prisen. I Søgne har den vært delt ut annethvert år. Alle har hatt nominasjon fra innbyggerne, og et politisk utvalg som avgjør hvem som får kulturprisen. Prisen består av kr 50 000 og et kunstverk i Kristiansand, kr 10 000 i Søgne og i Songdalen er kulturprisen et kunstverk.

Programleder anbefaler å videreføre en kulturpris med utdeling hvert år, bestående av kr 50 000 og et kunstverk. Innbyggerne gis anledning til å nominere kandidater, og en jury bestående av folkevalgte innstiller til hovedutvalget som avgjør hvem som får prisen. Kunstverket lyses ut på anbudskonkurranse.

Miljøpris

Kristiansand kommunes miljøpris ble opprettet i 2013, og består kr 25 000 og en plakett. Prisen kan tildeles enkeltpersoner, organisasjoner, stiftelser og offentlig og private virksomheter med base i Kristiansand. En jury ledet av politiker fra by- og miljøutvalget, har representanter fra administrasjonen, næringsliv og ungdomsutvalg. Juryen velger en vinner etter en åpen invitasjon til å foreslå kandidater.

Programleder anbefaler å videreføre Kristiansand kommunes praksis med miljøpris. Retningslinjene for prisen bør gjennomgå på nytt.

Hedersmedalje

Statuttene for Kristiansand bys hedersmedalje ble vedtatt i 2015. En medaljekomiteé bestående av ordfører, varaordfører og ett av formannskapetets øvrige medlemmer avgjør om medaljen skal deles ut, og til hvem. Så langt har seks personer mottatt medaljen.

Programleder anbefaler at det foretas en egen utredning i 2020 slik at det nye bystyret kan avgjøre om kommunen skal ha en hedersmedalje.

Politiske disposisjons- og tilleggsbevilgningskontoer

Alle kommunene har hatt ordninger hvor ordfører, formannskap og/eller hovedutvalg har hatt budsjettmidler som ofte er brukt til å gi tilskudd. Programleder mener at slike ordninger bør videreføres for å gi folkevalgte et handlingsrom utenfor de faste ordningene. Det bør imidlertid foretas en gjennomgang av disse ordningene, og lages noen enkle rutiner og retningslinjer. Blant annet bør det sikres at saksbehandlingen og bevilgninger er tilgjengelige for innsyn.

Søgne kommunes ordning med jubileumsgaver til lag og foreninger bør vurderes i sammenheng med disse politiske ordningene.

Legater

Legater er underlagt stiftelseslovgivningen, og det er legatstyrene som må initiere eventuelle endringer som følge av kommunesammenslåingen. I Søgne gjelder det «*Leif Hüberts legat for støttetiltak for unge i Søgne og hjelp til humanitær og sosial innsats*», hvor styret består av ordfører, rådmann og en etterkommer i rett nedadstigende linje.

I Kristiansand har man «*Henrik von Zernikow-Loss' legat*» hvor styret består av kulturdirektør, biskopen og byantikvaren, og «*Kristiansand kommunes samlelegat for humanitær og sosial innsats*» hvor hovedutvalget for helse og sosial utgjør styret.

Tilskuddsordning forvaltet av andre enn kommuneadministrasjonen

Kristiansand har i dag en «Satsing på rytmisk musikk» som har vært administrert av *Sørf – regionalt kompetansesenter for musikk* siden 2009. Sørf administrerer ordningen, men et eget tildelingsutvalg bestående av én representant for Kulturdirektøren, ett styremedlem fra Sørf og én representant fra musikkbransjen fatter vedtakene. Det gis tilskudd til konserttrekker, arrangementer, turneer og profesjonaliseringstiltak.

Den nye kommunen bør vurdere på nytt om forvaltningen av ordningen er hensiktsmessig. Slik det fungerer i dag klarer man ikke å oppfylle lovpålagte krav om journalføring, åpenhet og innsyn.

Et sentralt «tilskuddskontor» i den nye kommunen?

Som gjennomgangen ovenfor viser, er det et meget stort mangfold av tilskuddsordninger og kommunale finansieringskilder spredd rundt på alle kommunalområdene. Enkelte fagmiljøer/saksbehandlere har tilskuddsforvaltning som sin primære arbeidsoppgave gjennom store deler av året. Andre deler av organisasjonen har saksbehandling av søknad om tilskudd som en marginal oppgave en sjelden gang. Dette medfører at kvaliteten på den administrative forvaltningen varierer i betydelig grad.

I dagens Kristiansand kommune har man de siste årene arbeidet tverrsektorielt med å samordne rutiner, kriterier og prinsipper, men det gjenstår en god del arbeid før dette er implementert i hele organisasjonen. For aktørene ute i kommunen som er potensielle søkere, medfører dette at man kan bli behandlet ulikt, avhengig av hvilken kommunal instans man henvender seg til. Kravene til søknaden kan variere, saksbehandlingen er ulik og tildelingen av tilskudd, eller ikke, kan få preg av tilfeldigheter.

På den annen side har det blitt ansett som en kvalitet at det er kommunens eget kompetente fagmiljø som også vurderer og behandler søknader om tilskudd innenfor det aktuelle faget. Kommunens miljørådgivere vurderer tilskudd til miljøorganisasjoner, den kunsthøgskolen behandler søknader fra billedkunstnerne, det er sosialfaglig kompetanse som innstiller på tilskudd til rusforebyggende arbeid, og så videre, og så videre. Ikke minst i dialog med søkeren er det viktig at kommunen kan gi faglig råd og veiledning.

For å sikre at kommunen har en høy standard på sentrale forvaltningsmessige prinsipper som offentliggjøring, åpenhet, likebehandling, saksbehandlingstid og klagemuligheter, har det vært tatt til orde for å samle all kommunal tilskuddsforvaltning i ett sentralt fagmiljø. Ulempen ved en slik organisering er at tilskuddsbehandlingen kan bli frikoplet fra de ulike fagmiljøene i kommunalområdene og tjenestene.

«Tilskudd» er ett av de prioriterte områdene for den nye kommunens arbeid med digitalisering av publikumsrettede tjenester. Programleder mener gode digitale løsninger bør kunne løse dilemmaet mellom faglige vurderinger/ansvar og enhetlig forvaltning/saksbehandling. I valg av løsninger må derfor digitaliseringsprosjektet ta høyde

for at tjenesten i framtida kan bli organisert fra et sentralt forvaltningskontor, og at systemet har løsninger som gjør det enkelt å innhente fagmiljøenes vurderinger. Når den digitale løsningen er på plass, gis direktør for *Kultur, frivillighet og innbyggerdialog* i oppdrag å utrede organisering, plassering og bemanning av et sentralt forvaltningskontor for kommunal tilskuddsbehandling.

Programleders oppsummering

Dagens Kristiansand kommune bruker mer midler per innbygger på tilskudd til eksterne aktører enn hva Søgne og Songdalen gjør. Sammenslåingen av kommunene får som konsekvens at det blir flere aktører å fordele midlene på, og der hvor det er lagt opp til tilskudd basert på antall medlemmer eller deltagere, vil aktører fra dagens Kristiansand motta et lavere tilskudd enn tidligere dersom ordningene ikke styrkes utover de midlene som blir tildelt i Søgne, Songdalen og Kristiansand i 2019. Generelt vil aktører i Søgne og Songdalen få tilgang til langt flere ordninger å søke om midler fra i Nye Kristiansand. For aktører i dagens Kristiansand er det ikke lagt opp til at noen ordninger faller bort, men det vil i noen sammenhenger bli større konkurranse om de tilgjengelige midlene.

På kommunalområdet *Kultur, frivillighet og innbyggerdialog*, som har den klart største porteføljen av tilskudd og tilskuddsordninger, er det foretatt et grundig arbeid med å lage retningslinjer for tilskuddsordninger som en god måte viderefører beste praksis fra de tre kommunene. Fellesnemnda anmodes om å vedta disse retningslinjene nå.

For de andre kommunalområdene gjenstår det i ulik grad noe arbeid for at ordningene er klar til bruk i den nye kommunen. Programleder ønsker at direktørene i dette arbeidet benytter samme tilnærming og maler for retningslinjer som er utviklet av *Kultur, frivillighet og innbyggerdialog*. Retningslinjer for tilskuddsordninger som skal være operative fra 1.1.2020 må godkjennes av enten fellesnemnda (før fellesnemnda avslutter sitt virke) eller Bystyret/de nye hovedutvalgene etter valget 2019.